

Bendrosios rekomendacijos užsienio kvalifikacijų pripažinimui

Bendrosios rekomendacijos dėl su aukštuoju mokslu susijusių užsienio kvalifikacijų teikiamos pagal šalis (žr. žemiau), nurodant užsienio kvalifikacijos pavadinimą originalo kalba ir (ar) jos transliteraciją lotyniškais rašmenimis, kvalifikacijos atitikmenį Lietuvoje teikiamai kvalifikacijai bei trumpą papildomą informaciją.

Šios rekomendacijos nuolat pildomos.

Galutinį sprendimą dėl individualios kvalifikacijos lygiavertiškumo aukštoji mokykla priima priklausomai nuo baigtų studijų kokybės, paskirties, studijų rezultatų, turinio, apimties (trukmės) bei nuo aukštosios mokyklos nustatytų specifinių reikalavimų priėmimui į konkrečią studijų programą.

Jei kvalifikacijos šiame sąrašė nerandama, dėl individualios rekomendacijos kreipiamasi į SKVC.

Žemiau teikiamos rekomendacijos dėl šių šalių kvalifikacijų:

Airija
Albanija
Baltarusija
Bangladešas
Egiptas
Estija
Europos bakalaureatas
Indija
Italija
Ispanija
Izraelis
Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė
Jungtinės Amerikos Valstijos
Kamerūnas
Latvija
Lenkija
Nepalas
Nigerija
Nyderlandų Karalystė
Norvegija
Pakistanas
Prancūzija
Rusija
Švedija
Tarptautinis bakalaureatas
Turkija
Ukraina
Vokietija

AIRIJA

<p>Leaving Certificate, kai išpildytos 2 sąlygos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - baigtos programos <i>Leaving Certificate (Established) Programme</i> arba <i>Leaving Certificate Vocational Programme</i>; - pasirinkti ne mažiau nei 5 mokymosi dalykai ir gauti šių dalykų egzaminų įvertinimai yra ne žemesni, nei D3.	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 11-12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius egzaminus. Kvalifikaciją suteikia Valstybinė egzaminų komisija (<i>State Examinations Commission</i>). <i>Leaving Certificate</i> programa yra skirta parengti studijoms aukštosiose mokyklose. <i>Leaving Certificate Vocational Programme</i> yra <i>Leaving Certificate</i> programa, tačiau skiriasi tuo, kad keletas dalykų pasirenkama iš nustatyto profesinių dalykų sąrašo. Ši programa apima tiek vidurinį ugdymą, tiek profesinį parengimą ir skirta parengti tolesniam mokymuisi/studijoms ir profesinei veiklai.</p> <p>Airijoje baigiamųjų egzaminų (<i>Leaving Certificate Examinations</i>), įvertintų žemiau, nei D3 įvertinimu, naudojimas nerekomenduojamas priimant į studijas ir/ar formuojant konkursinį balą. Airijoje naudojama pasiekimų vertinimo sistema A1-A2, B1-B3, C1-C3, D1-D3, E, F, kai aukščiausias patenkinamas įvertinimas yra A1.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas išpildžius abi aukščiau nurodytas sąlygas.</p>	

Bachelor (Ordinary)	lygiavertė profesiniam bakalaurui
<p>Kvalifikacija atitinka reikalavimus pirmosios pakopos kvalifikacijoms, nors kvalifikacijos turėtojai įprastai neturi tiesioginės teisės būti priimti į antrosios pakopos studijas. Kvalifikacija įprastai yra suteikiama baigus 3 metų trukmės programą (apimtis 180 ECTS kreditų). Į šias studijas įprastai priimami įgijusieji vidurinį išsilavinimą arba turintys lygiavertę kvalifikaciją. Be to, Airijoje yra siūlomos 1 metų <i>Ordinary Bachelor</i> programos, įgijusiems <i>Higher Certificate</i> (studijų trukmė 2 metai (apimtis 120 ECTS credits)) kvalifikacijas.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į <i>Honours Bachelor</i> programas.</p>	

Bachelor (Honours) (įprastai <i>Bachelor of Science/Bachelor of Arts</i>)	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai yra suteikiama baigus 3-4 metų trukmės programą (apimtis 180-240 ECTS kreditai), nors yra siūlomos ir ilgesnės trukmės programos (architektūros, odontologijos ir medicinos sričių). Į šias programas įprastai priimami įgijusieji vidurinį išsilavinimą arba turintys lygiavertę kvalifikaciją. Be to yra siūlomos 1 metų <i>Honours Bachelor</i> studijų programos įgijusiems <i>Ordinary Bachelor</i> kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į <i>Masters Degree</i> arba kai kuriais atvejais – į <i>Doctoral Degree</i> programas. Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

Masters	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos Airijoje yra dviejų tipų: <i>taught Masters</i> ir <i>research Masters</i>. <i>Taught Masters</i> yra suteikiama baigus 1-2 metų trukmės studijų programą (apimtis 60-120 ECTS kreditai). Į <i>taught Masters</i> programas įprastai priimami įgiję <i>Honours Bachelor</i> kvalifikacijas. Kai kuriais atvejais į šias programas gali būti priimami ir įgiję <i>Ordinary</i></p>	

Bachelor kvalifikacijos arba jos atitinkančias, turintys tam tikros atitinkamos darbo patirties. *Research Masters* programų trukmė įprastai yra 2 metai (apimtis 120 ECTS kreditai, nors kai kurios programos nėra įvertintos kreditais). Į *research Masters* programas įprastai priimami įgiję *Honours Bachelor* kvalifikacijos (įprastai turintys aukštesnius pasiekimus: *First class* arba *Second class Honours*).

Kvalifikacija teikia teisę į *Doctoral Degree* programas.

ALBANIJA

<i>Diploma e Maturës Shteteröre</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutinius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas (trukmė 4 metai, jei mokymas iššestine (<i>part-time</i>) studijų forma) ir išlaikius valstybinius baigiamuosius egzaminus (<i>provimet e Maturës shtetërore</i>). Į programą įprastai priimami įgijusieji pagrindinį išsilavinimą.</p> <p>Laikomi 5 valstybiniai egzaminai: trys nustatyti - matematikos, albanų kalbos ir literatūros, užsienio kalbos bei 2 pasirenkami egzaminai. Papildomai prie <i>Diplomë e Maturës Shtetërore</i> išduodamas pažymėjimas (<i>Certifikatë Maturës Shtetërore</i>), teikiantis informaciją apie valstybinių egzaminų rezultatus ir paskutiniųjų trijų mokymosi metų dalykus bei jų įvertinimus.</p> <p>Teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas.</p>	

<i>Diplomë e Maturës Shteteröre (Profesionale)</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 4 metų trukmės vidurinį ugdymą ir išlaikius valstybinius baigiamuosius egzaminus (<i>provimet e Maturës shtetërore</i>). Į programą įprastai priimami įgijusieji pagrindinį išsilavinimą. Programa apima vidurinį ugdymą ir profesinį parengimą.</p> <p>Laikomi 5 valstybiniai egzaminai: trys nustatyti - matematikos, albanų kalbos ir literatūros, užsienio kalbos bei 2 pasirenkami. Pasirenkami egzaminai gali būti profesinių dalykų, susijusių su programos profiliu. Papildomai prie <i>Diplomë e Maturës Shtetërore</i>, išduodamas pažymėjimas (<i>Certifikatë Maturës Shtetërore</i>), teikiantis informaciją apie valstybinių egzaminų rezultatus ir paskutiniųjų keturių mokymosi metų dalykus bei jų įvertinimus.</p> <p>Teikia teisę stoti į aukštojo mokslo programas. Sprendžiant dėl tinkamumo priimti į atitinkamą studijų programą, rekomenduojame atsižvelgti į asmens mokymosi dalykus ir programos profilį.</p>	

BALTARUSIJA

Атэстат аб сярэдняй адукацыі (įgyta iki 1999 m.) arba атэстат аб агульнай сярэдняй адукацыі (įgyta iki 1999 m.)	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui <u>tik kartu</u> <u>su papildomais reikalavimais</u>
<p>Kvalifikacija teikta baigus faktinės 10 metų trukmės bendrojo ugdymo programą (paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas) ir išlaikius mokyklos lygmeniu organizuotus baigiamuosius egzaminus.</p> <p>10 metų trukmės programa iš esmės skiriasi nuo Lietuvos Respublikoje numatytos bendrojo ugdymo programos trukmės (12 metų). Didesnis, nei vienerių metų skirtumas bendrajame ugdyme laikomas esminiu, nes rodo žymius skirtumus tarp mokymosi rezultatų. Todėl kvalifikacija vertinama kaip teikianti teisę į aukštąjį mokslą, tik kartu su papildomais reikalavimais: baigtomis studijomis ar kitu poviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba priimančiajai institucijai nustačius, kad mokymosi metu ir (ar) papildomai neformaliu būdu įgytos žinios ar gebėjimai yra pakankami siekiamam tikslui.</p>	

Атэстат аб агульнай сярэдняй адукацыі (įgyta 1999 m. ir vėliau)	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui.
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 11 metų trukmės bendrojo ugdymo programą (paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas) ir išlaikius mokyklos lygmeniu organizuojamus baigiamuosius egzaminus. Teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas.</p>	

Дыплом , jei liudija ir baigtą vidurinio ugdymo programą (įgyta iki 1999 m.)	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui <u>tik kartu</u> <u>su papildomais reikalavimais</u>
<p>Vidurinis išsilavinimas taip pat gali būti įgytas baigus programą, apimančią vidurinį ugdymą ir profesinį parengimą. Kartu su viduriniu išsilavinimu (įgyjamas baigus faktinės 10 metų trukmės bendrojo ugdymo programą (kai paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas)), įgyjama ir tam tikra profesinė kvalifikacija.</p> <p>10 metų trukmės programa iš esmės skiriasi nuo Lietuvos Respublikoje numatytos bendrojo ugdymo programos trukmės (12 metų). Didesnis, nei vienerių metų skirtumas bendrajame ugdyme laikomas esminiu, nes rodo žymius skirtumus tarp mokymosi rezultatų. Todėl kvalifikacija vertinama kaip teikianti teisę į aukštąjį mokslą, tik kartu su papildomais reikalavimais: baigtomis studijomis ar kitu poviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba priimančiajai institucijai nustačius, kad mokymosi metu ir (ar) papildomai neformaliu būdu įgytos žinios ar gebėjimai yra pakankami siekiamam tikslui.</p> <p>Kvalifikacija gali būti suteikta ir tuo atveju, kai baigta programa neapėmė vidurinio ugdymo ir vidurinis išsilavinimas nebuvo įgytas. Kadangi išduodamuose dokumentuose įprastai nenurodoma, ar tokio lygmens išsilavinimas suteiktas, rekomenduojama pirmiausiai išnagrinėti diplomo priedą. Jei jame yra nurodyti pagrindiniai vidurinio ugdymo programos dalykai, laikoma, kad vidurinis išsilavinimas buvo įgytas. Dėl papildomos informacijos taip pat galima kreiptis ir į kvalifikacijos suteikėją.</p>	

<p>Дыплом, jei liudija ir baigtą vidurinio ugdymo programą (įgyta 1999 m. ir vėliau) arba диплом аб сярэдняй спецыяльнай адукацыі (įgyta 1999 m. ir vėliau)</p>	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui</p>
<p>Kvalifikacijai skirta programa apima vidurinį ugdymą ir profesinį parengimą. Kartu su viduriniu išsilavinimu (įgyjamas baigus 11 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas), įgyjama ir tam tikra profesinė kvalifikacija. Kvalifikacija teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas.</p> <p>Kvalifikacija gali būti suteikta ir tuo atveju, kai baigta programa neapėmė vidurinio ugdymo ir vidurinis išsilavinimas nebuvo įgytas. Kadangi išduodamuose dokumentuose įprastai nenurodoma, ar tokio lygmens išsilavinimas suteiktas, rekomenduojama pirmiausiai išnagrinėti diplomo priedą. Jei jame yra nurodyti pagrindiniai vidurinio ugdymo programos dalykai, laikoma, kad vidurinis išsilavinimas buvo įgytas. Dėl papildomos informacijos taip pat galima kreiptis ir į kvalifikacijos suteikėją.</p>	

<p>Спецыяліст (išskyrus aukštųjų karinių mokyklų bei specifinės žinybinės paskirties aukštųjų mokyklų (pvz., valstybės saugumo) suteiktas kvalifikacijas, dėl kurių reikalinga individuali rekomendacija)</p>	<p>lygiavertė bakalaurui; tam tikrais atvejais, priklausomai nuo baigtų studijų paskirties ir numatytų studijų rezultatų, gali būti lygiavertė profesiniam bakalaurui ar kvalifikacijai, teikiama baigus vientisąsias studijas (pvz., baigus medicinos studijas).</p>
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija jos kilmės šalyje. Įprastinė studijų trukmė – nuo 4 iki 6 metų, priklausomai nuo jų paskirties ir sudėtingumo. Baigus studijas, teikiama profesinė kvalifikacija (pvz., teisininko, ekonomisto, mokytojo, kt.). Kvalifikacija orientuota į pagrindinių ir specialiųjų žinių ir gebėjimų suteikimą, reikalingą tęsti studijas magistrantūroje bei dirbti pagal įgytą specialybę; neretai programose skiriamas gan didelis dėmesys praktikai. Programų baigiamuosius reikalavimus įprastai sudaro baigiamieji egzaminai ir baigiamasis darbas.</p> <p>Teikia tiesioginę teisę stoti į magistro studijas bei dirbti pagal įgytą specialybę. Kvalifikacijos turėtojai gali stoti į mokslo laipsnio (aspirantūros) studijas, tačiau tik po papildomų reikalavimų išpildymo (išlaikius kandidatinius egzaminus).</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai Lietuvoje priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

<p>Магістр suteikta baigus mokslo tiriamąją (<i>научно-исследовательская</i>) magistrantūrą</p>	<p>lygiavertė magistrui</p>
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė – 1-2 metai. Priėmimo reikalavimas – turėti specialisto ar bakalauro kvalifikaciją. Baigus mokslo tiriamąją magistrantūrą suteikiamas tam tikros mokslų šakos magistras (pvz., <i>Магістр гістарычных навук</i>).</p> <p>Šios magistrantūros metu formuojamos mokslinės tiriamosios veiklos žinios ir gebėjimai ir jos metu išlaikomi stojimui į aspirantūrą reikalaujami kandidatiniai egzaminai. Magistras teikiamas baigus tokio profilio magistrantūrą, teikia tiesioginę teisę stoti į mokslo laipsnio studijas – aspirantūrą (<i>аспірантура</i>).</p>	

<p>Магістр suteikta baigus į praktiką orientuotą (<i>практикоориентированная</i>) magistrantūrą</p>	<p>dalinės magistrantūros studijos ar lygiavertė magistrui su papildomais reikalavimais (pvz., po studijų baigimo įgytos papildomos kompetencijos).</p>
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė – 1-2 metai. Priėmimo reikalavimas – turėti specialisto ar bakalauro kvalifikaciją. Baigus į praktiką orientuotą studijų programą suteikiamas tam tikros ūkio šakos magistras (pvz., <i>Магістр економіки</i>). Į praktiką orientuota studijų programa skirta asmens žinių ir gebėjimų gilinimui tam tikroje profesinėje srityje. Ji nėra orientuota į rengimą mokslo laipsnio (aspirantūros) studijoms. Norint stoti į aspirantūrą, reikia įvykdyti papildomus reikalavimus (išlaikyti kandidatinius egzaminus).</p>	

BANGLADEŠAS

<i>Higher Secondary Certificate,</i> kai baigta akademinio profilio <i>humanities</i> arba <i>science</i> programa ir pasiektas bendras vidurkis (GPA) ne žemesnis nei 3,50	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui, bet priėmimui siūlome taikyti žinių ir gebėjimų patikrinimą
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės akademinio profilio (<i>general academic</i>) plataus profilio programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas (<i>higher secondary</i>), ir išlaikius regioninius lygmeniu organizuojamus egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija Bangladeše teikia teisę stoti į aukštąsias mokyklas. Priimant asmenis atsižvelgiama į pasiektą bendrą vidurkį GPA, įprastai priėmimui reikalingas bent 3,50 GPA, o konkurencingose programose – 4,50 GPA.</p> <p>Pagal turimą informaciją, mokymo kokybė Bangladeše gali ženkliai skirtis, priklausomai nuo mokyklos ir (ar) regiono. Dėl šios priežasties tiesioginis tokių kandidatų priėmimas be papildomų studijų ir (ar) žinių ir gebėjimų patikrinimo, nerekomenduojamas.</p>	
<i>Higher Secondary Certificate,</i> kai baigta profesinio profilio ar <i>business studies</i> programa ir pasiektas bendras vidurkis (GPA) ne žemesnis, nei 3,50	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui stojant į su įgyta kvalifikacija susijusias studijas, bet priėmimui siūlome taikyti žinių ir gebėjimų patikrinimą
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės profesinio profilio, siauros specializacijos (<i>technical</i> arba <i>vocational</i>) programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas (<i>higher secondary</i>), ir išlaikius regioninius egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija Bangladeše teikia teisę stoti į su įgyta kvalifikacija susijusias studijų programas. Priimant asmenis atsižvelgiama į pasiektą bendrą vidurkį GPA, įprastai priėmimui reikalingas bent 3,50 GPA, o konkurencingose programose – 4,50 GPA.</p> <p>Pagal turimą informaciją, mokymo kokybė Bangladeše gali ženkliai skirtis, priklausomai nuo mokyklos ir (ar) regiono. Dėl šios priežasties tiesioginis tokių kandidatų priėmimas be papildomų studijų ir (ar) žinių ir gebėjimų patikrinimo, nerekomenduojamas.</p>	
<i>Bachelor (Pass)</i>	Dalinės pirmosios pakopos studijos
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 3 metų programą. Ji skirta įgyti plataus profilio išsilavinimą ir nėra skirta tam tikros krypties studijoms. Studijas įprastai vykdo Nacionalinio Universiteto afilijuoti koledžai, kurie koncentruojasi į ribotą pirmos pakopos programų įgyvendinimą.</p>	
<i>Bachelor of Science/ Arts (Honours)</i> kai baigta 4 metų nominalios trukmės programa	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 4 metų nominalios trukmės programą. Studijos gali apimti tiek bendrauniversitetinius, tiek ir krypties studijų dalykus, tačiau dažniausiai programos pakankamai specializuotos. Kvalifikacijos, priklausomai nuo institucijos ir baigtos programos tipo, gali būti orientuotos tiek į profesinį rengimą, tiek ir į akademinės studijas. Kvalifikacija kilmės šalyje teikia bendrą teisę pretenduoti į aukštesnės pakopos studijas.</p> <p>Pagal turimą informaciją, mokymo kokybė Bangladeše gali ženkliai skirtis, priklausomai nuo aukštosios mokyklos ir jos tipo. Bangladeše nėra įdiegta centralizuota kokybės užtikrinimo sistema instituciniu ar programų lygmeniu. Dėl šios priežasties rekomenduojame įsitikinti asmenų pasirengimu studijoms, įvertinant jų visuminę profesinę ir akademinę patirtį siekiant studijuoti</p>	

konkrečiose studijų programose.

EGIPTAS

<i>Thanaweya Amma (شهادة الدراسة الثانوية العامة)</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui.
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius brandos egzaminus. Pirmaisiais vidurinio ugdymo metais mokomasi pagal bendrą programą, antraisiais ir trečiaisiais mokomasi pagal pasirinktą akademinį arba techninį profilį.</p> <p>Sprendžiant dėl asmenų tinkamumo atitinkamoms studijoms reikėtų atsižvelgti į pasirinktą programos profilį bei pasiektus rezultatus. Įprastai reikalaujama, kad būtų surinkta bent 65 proc. nuo maksimalaus rezultato. Jei rezultatas yra žemesnis, nei 65 proc. gali būti taikomi papildomi reikalavimai.</p>	

ESTIJA

<i>Gümnaasiumi lõputunnistus</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius brandos egzaminus. Privalomi egzaminai yra estų kalba (tautinių mažumų mokyklose estų kalba laikoma kaip antroji kalba), matematika ir užsienio kalba.</p> <p>Greta pagrindinio dokumento <i>Gümnaasiumi lõputunnistus</i>, iki 2009 m. buvo išduodamas ir <i>Riigieksamitunnistus</i>, kuris atspindi valstybinių egzaminų rezultatus. Tačiau nuo 2009 m. šis dokumentas yra tik elektroniniame formate.</p>	

<i>Bakalaureus (bakalaureuse kraad)</i>	lygiavertė bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė 3-4 metai (180-240 ECTS kreditų). Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo universitetiniam sektoriui. Priimama į studijas turint <i>Gümnaasiumi lõputunnistus</i> ar lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija priklauso universitetinio aukštojo mokslo sektoriui (teikia tik universitetinis sektorius) ir savo paskirtimi orientuota į parengimą tiek akademinėi, tiek profesinei veiklai. Programą sudaro privalomieji, pasirenkamieji dalykai, teoriniai kursai, diplominio darbo rengimas. Skirtingai nuo profesinio aukštojo mokslo sektoriaus, neskiriama tiek daug dėmesio praktikai. Be to, atsiskaitymo forma – baigiamojo darbo rengimas (nenumatyta baigiamųjų egzaminų).</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į magistro (<i>magister</i>) studijas.</p>	

<i>Rakendusõrghariduse diplom</i>	lygiavertė profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė 3-4,5 metų (180-270 ECTS kreditų). Kvalifikacija priklauso aukštojo profesinio mokslo sektoriui. Priimama į studijas turint <i>Gümnaasiumi lõputunnistus</i> ar lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikaciją įprastai teikia aukštosios profesinės mokyklos (<i>rakendusõrgkool</i>), bet gali taip pat teikti ir kelios profesinės švietimo institucijos bei universitetai. Kvalifikacija savo paskirtimi orientuota į parengimą profesinei veiklai. Studijos baigiamos rengiant ir apginant baigiamąjį darbą ar laikant valstybinius egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija kilmės šalyje teikia teisę stoti į magistro (<i>magister</i>) studijas.</p>	

<i>Magister</i>	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Priimama turint <i>Bakalaureus</i> arba <i>Rakendusõrghariduse diplom</i>. Įprastinė studijų trukmė – 1-2 metai (60-90 ECTS kreditų). Kvalifikaciją įprastai teikia universitetinio tipo aukštosios mokyklos, tačiau nuo 2004 m. ją gali teikti ir kai kurios aukštosios profesinės mokyklos. Studijos baigiamos rengiant ir apginant baigiamąjį darbą ar laikant baigiamuosius egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į mokslo laipsnio studijas (doktorantūrą) Estijoje.</p>	

<i>Magister /...kraad</i> (teikiama baigus ilgojo ciklo studijas)	lygiavertė magistrui, teikiamam baigus vientisąsias studijas
<p>Kvalifikacija teikiama baigus bakalauro ir magistro studijas integruojančias studijų programas. Įprastinė studijų trukmė – 5-6 metai (300-360 ECTS kreditų). Kvalifikaciją teikia universitetinio tipo aukštosios mokyklos. Studijos baigiamos rengiant ir apginant baigiamąjį darbą ar laikant baigiamuosius egzaminus.</p>	

Vykdomos medicinos, veterinarinės medicinos, odontologijos, farmacijos, architektūros, statybos, edukologijos studijų kryptių ilgojo ciklo studijos. Baigus studijas įprastai teikiama *magister* kvalifikacija (*Tehnikateaduste magister* – Master of Science in Civil Engineering (MSc), *Haridusteaduse magister* – Master of Arts in Education (MA), *Farmatsiamagister* – Master of Science in Pharmacy (MSc), *Arhitektuurimagister* – Master of Science in Architecture (MSc)), išskyrus medicinos, odontologijos ir veterinarinės medicinos krypties studijas. Baigus šias studijas atitinkamai įgyjamos šios kvalifikacijos:

Arstikraad – medicinos laipsnis (Degree in Medicine, MD);

Hambaarstikraad – odontologijos laipsnis (Degree in Dentistry, DD);

Loomaarstikraad – veterinarinės medicinos laipsnis (Degree in Veterinary Medicine, DVM).

Visos kvalifikacijos teikia teisę stoti į mokslo laipsnio studijas (doktorantūrą) Estijoje.

EUROPOS BAKALAUREATAS

<i>European Baccalaureate</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p><i>European Baccalaureate</i> kvalifikacijos pripažinimo procedūros nereikia atlikti, nes šiuo atveju, vadovaujantis Konvencija, apibrėžiančia Europos mokyklų statutą, taikomas automatinis pripažinimas.</p> <p>Konvencijos tekstas teikiamas: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.246860 . Lietuva šią konvenciją ratifikavo 2004 m.</p> <p>Mokyklų, kurios gali teikti <i>European Baccalaureate</i> kvalifikaciją, sąrašas teikiamas https://www.eursec.eu/en/European-Schools/locations . Ten pat teikiama detalesnė informacija apie <i>European Baccalaureate</i> kokybės užtikrinimo sistemą, programą ir jos baigimo reikalavimus.</p>	

GHANA

<i>West African Senior School Certificate</i> <ul style="list-style-type: none"> • bent 6 sėkmingai išlaikyti (įvertinimas ne mažesnis nei 6) dalykai • tarp jų anglų kalba, matematika, ir socialiniai mokslai arba integruoti gamtos mokslai	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui tik kartu su papildomomis vienerių metų studijomis
--	--

Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas (*senior secondary*), ir išlaikius valstybinius egzaminus (*West African Examination Council*).

Pasirengimą studijoms Ganoje rodo egzamino įvertinimas bent 6 (maksimalus galimas įvertinimas 1, minimalus 9). Išlaikytų dalykų skaičius turėtų būti 6 arba daugiau, tarp jų išlaikyta anglų kalba, matematika, socialiniai arba integruoti gamtos mokslai ir kiti 3 dalykai reikalingi tolesnei studijų kryptim.

Pagal turimą informaciją, bendrojo ugdymo sistema Ganoje susiduria su daugybe problemų, tokių kaip finansavimo ir kvalifikuoto personalo trūkumas, nepakankama mokymo bazė, kitos mokymo kokybės neužtikrinančios mokymo sąlygos (pvz. per didelis mokinių skaičius klasėse, korupcija).. Tai kelia abejonių dėl kvalifikacija teikiamų žinių ir gebėjimų lygmens, lyginant su Lietuvoje brandos atestatu liudijamomis žiniomis ir gebėjimais. Atsižvelgus į tai, sprendžiant dėl asmens kvalifikacijos tinkamumo atitinkamoms studijoms ar kitiems tikslams, taikytinas papildomas reikalavimas – **papildomos vienerių metų studijos.**

INDIJA

<p><i>Diploma in Mechanical Engineering / Electrical Engineering / Information Technology ir kt.</i>, jei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • priimami įgiję 10 m. bendrajo ugdymo išsilavinimą • išduotas pripažintos valstijos techninio mokymo tarybos • 3 metų nominali trukmė 	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui stojant į su įgyta kvalifikacija susijusias studijas</p>
<p>Kvalifikacija yra suteikiama baigus 3 metų mokymo programą, kurią sudaro tiek profesinis mokymas, tiek ir bendrasis ugdymas, kur kas daugiau dėmesio skiriant profesiniams ir specialybės dalykams. Šią kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus išduoda valstijų techninio mokymo tarybos sėkmingai išlaikius valstijos lygmeniu organizuojamus egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į tolesnį profesinį mokymą ar stoti tik į su įgyta kvalifikacija susijusių studijų kryptių aukštojo mokslo programas, aukštosios mokyklos įprastai reikalauja bent 50% maksimalaus egzaminų balo.</p>	
<p><i>Senior Secondary Examination Certificate akademinis profilis (science, humanities, arts)</i> (Galimi ir tokie pavadinimai: <i>Intermediate Examination Certificate / Higher Secondary Course Certificate / Senior Secondary (12th Class) Examination Certificate / All India Senior School Certificate / Indian Certificate of Secondary Education, kt.</i>)</p>	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui</p>
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir sėkmingai išlaikius valstijos arba nacionaliniu lygmeniu organizuojamus egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas, tačiau aukštosios mokyklos pačios nustato minimalius reikalavimus, įprastai yra reikalaujama bent 50% maksimalaus egzaminų balo.</p>	
<p><i>Senior Secondary Examination Certificate profesinis profilis (commerce, vocational)</i> (Galimi ir tokie pavadinimai: <i>Intermediate Examination Certificate / Higher Secondary Course Certificate / Senior Secondary (12th Class) Examination Certificate, kt.</i>)</p>	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui stojant į su įgyta kvalifikacija susijusias studijas</p>
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro profesinis mokymas ir sėkmingai išlaikius valstijos/nacionaliniu lygmeniu organizuojamus egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į aukštąsias mokyklas, tačiau tik į su įgyta kvalifikacija susijusias studijų programas.</p>	
<p><i>Bachelor of Arts / Science,</i> <i>kai juo liudijamas plataus profilio General išsilavinimas</i></p>	<p>dalinės pirmosios pakopos studijos</p>
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 3 metų programa. Ji skirta įgyti plataus profilio išsilavinimą ir nesudaro integruotų tam tikros krypties studijų. Studijas įprastai vykdo koledžai, kurie koncentruojasi į ribotą pirmos pakopos programų įgyvendinimą, kvalifikacija kilmės šalyje teikia teisę stoti tik į bendrojo pobūdžio <i>Master of Arts / Science</i> studijų programas, kurios skirtos pagrindinėms su kryptimi susijusioms žinioms ir gebėjimams įgyti.</p>	

<i>Bachelor of Commerce</i>	lygiavertė profesiniam bakalaurui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 3 metų trukmės programą. Ji skirta įgyti specializuotą krypties išsilavinimą prekybos srityje. Studijas įprastai vykdo koledžai, kurie koncentruojasi į ribotą (įprastai tik pirmos pakopos) įgyvendinimą, o laipsnius suteikia afilijuotas universitetas. Kvalifikacija kilmės šalyje teikia teisę stoti į daugiau bendrojo pobūdžio <i>Master of Arts/Science/Business</i> studijų programas, kurios skirtos pagrindinėms su kryptimi susijusioms žinioms ir gebėjimams įgyti.</p>	

<i>Bachelor of Technology / Engineering</i> <i>kai baigta 4 metų nominalios trukmės programa</i>	lygiavertė bakalaurui
<p>Kvalifikacijos teikiamos baigus 4 metų trukmės programas. Šioms kvalifikacijoms įgyti skirtos studijų programos apima bendrauniversitetinius ir krypties, bei specializacijos studijų dalykus, daugiau dėmesio skiriant krypties, programose gali būti numatytas baigiamojo darbo rengimas. Studijas įprastai vykdo specializuoti inžineriniai koledžai, kurie koncentruojasi į ribotą programų įgyvendinimą, o akademinis laipsnis suteikia afilijuotas universitetas. Inžineriniams koledžams taip pat taikomi papildomi kokybės užtikrinimo mechanizmai – <i>All India Council for Technical Education</i> (AICTE) akreditavimas.</p> <p>Kvalifikacija kilmės šalyje teikia teisę stoti į bendras magistrantūros studijų (pvz. <i>Master of Business Administration ar kt.</i>), bei specifinių krypties išsilavinimo reikalaujančias studijų programas (pvz. <i>Master of Engineering/Master of Technology</i>).</p>	

ITALIJA

<i>Diploma di superamento dell'esame di stato conclusivo</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui*
<p>Kvalifikacija jos kilmės šalyje laikoma teikiančia teisę stoti į aukštojo mokslo programas. Ją suteikia Italijos Švietimo ministerija. Kvalifikacija teikiama baigus 13 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 5 metus sudaro vidurinis ugdymas (<i>scuola secondaria di secondo grado</i>), ir išlaikius valstybinius baigiamuosius egzaminus (<i>Esame di Stato</i>). Vidurinis ugdymas yra bendrasis (teikiamas licėjuose (<i>liceo</i>)), techninis ir profesinis (teikiamas techniniuose institutuose (<i>istituto tecnico</i>) arba profesiniuose institutuose (<i>istituto professionale</i>)). Įgijusieji pagrindinį išsilavinimą gali pasirinkti tolesnį mokymąsi minėtose trijų tipus švietimo įstaigose. Bendrojo vidurinio ugdymo programos yra šešių specializacijų: menų (<i>Liceo artistico</i>), klasikinis mokymas (<i>Liceo classico</i>), mokslų (<i>Liceo scientifico</i>), kalbų (<i>Liceo linguistico</i>), muzikos ir šokių (<i>Liceo musicale e coreutico</i>) ir humanitarinių mokslų (<i>Liceo delle scienze umane</i>). <i>Istituto tecnico</i> galima pasirinkti ekonomikos arba technines programas. Profesiniu viduriniu ugdymu siekiama suteikti paslaugų, pramonės ir amatų pramonės technologinius ir profesinius bendruosius pagrindus.</p> <p>*Programos, siūlomos <i>liceo artistico, musicale e coreutico</i> ir techninių bei profesinių institutų, gali skirtis nuo licėjų siūlomų programų bendrojo ugdymo komponentu, todėl jų suteiktos kvalifikacijos, atsižvelgiant į tai, turėtų būti vertinamos individualiai. Dėl šių institucijų suteiktų kvalifikacijų pripažinimo sprendimų reikia konsultuotis pasitarti su SKVC.</p>	

<i>Laurea</i>	lygiavertė bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Kvalifikacija įprastai yra suteikiama baigus 3 metų trukmės programą (apimtis 180 ECTS kreditų). Į šias programas įprastai priimami įgijusieji vidurinį išsilavinimą arba turintys lygiavertę kvalifikaciją. Kvalifikacija teikia teisę į antrosios pakopos <i>Laurea Specialistica/Magistrale</i> studijas.</p>	

<i>Diploma Accademico di Primo Livello</i>	lygiavertė bakalaurui siekiant studijuoti pagal su įgyta kvalifikacija susijusių studijų krypčių studijų programas
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos, įgyjamos baigus 3 metų trukmės (apimtis 180 ECTS kreditų) dailės, muzikos, teatro ir šokio krypčių (<i>Alta Formazione Artistica e Musicale – AFAM</i>) studijų programas. Į šias programas priimami įgijusieji vidurinį išsilavinimą ir įprastai yra stojamasis egzaminas. Kvalifikacija įprastai teikia teisę stoti pagal su įgyta kvalifikacija susijusių studijų krypčių antrosios studijų pakopos programas, t.y. į AFAM sistemos antrosios pakopos <i>Diploma Accademico di Secondo Livello</i> studijas.</p>	

<i>Laurea Specialistica/Magistrale</i>	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. <i>Laurea Specialistica/Magistrale</i> suteikiama baigus 2 metų trukmės studijų programą (apimtis 120 ECTS kreditų) po <i>Laurea</i> kvalifikacijos įgijimo. Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos <i>Dottore di Ricerca</i> programas.</p>	

<i>Laurea Magistrale/ Specialistica a ciclo unico</i>	lygiavertė vientisąsias studijas teikiamam magistrui laipsniui
Ši kvalifikacija suteikiama baigus 5-6 metų trukmės (apimtis 300-360 ECTS kreditų) studijų programas (architektūros, statybos inžinerijos, medicinos, farmacijos, veterinarijos, odontologijos, pradinių klasių mokytojų), į kurias priimami įgijusieji vidurinį išsilavinimą. Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos <i>Dottore di Ricerca</i> .	

<i>Diploma accademico di secondo livello</i>	lygiavertė magistrui siekiant studijuoti pagal su įgyta kvalifikacija susijusių studijų krypčių studijų programas
<p>Italijoje ši kvalifikacija priskiriama antrajai studijų pakopai. Ji teikiama baigus 2 metų trukmės (apimtis 120 ECTS kreditų) dailės, muzikos, teatro, dizaino ir šokio krypčių (<i>Alta Formazione Artistica e Musicale – AFAM</i>) studijų programas. Į šias programas priimami įgijusieji pirmosios pakopos kvalifikaciją – <i>Diploma Accademico di Primo Livello, Laurea</i>.</p> <p><i>Diploma accademico di secondo livello</i> kvalifikacija Italijoje teikia ribotą teisę stoti į trečiosios pakopos studijas, t. y. asmuo gali siekti studijuoti pagal su įgyta kvalifikacija susijusių studijų krypčių programas, įprastai AFAM sistemos trečiosios pakopos <i>Diploma accademico di formazione alla ricerca</i> programas.</p>	

ISPANIJA

<i>Título de Bachiller</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija jos kilmės šalyje laikoma teikiančia teisę į aukštojo mokslo programas, kartu su sėkmingai išlaikytais nacionaliniais stojamaisiais egzaminais (<i>Prueba de Acceso a la Universidad</i>)*. Kvalifikaciją liudijantis pažymėjimas išduodamas Karaliaus vardu Švietimo ministerijos arba Autonominio regiono atitinkamos švietimo institucijos. Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas (<i>Bachillerato</i>). <i>Bachillerato</i> programos yra tokių krypčių: menai (<i>artes</i>), mokslai ir technologijos (<i>ciencias y tecnología</i>) bei humanitariniai ir socialiniai mokslai (<i>humanidades y ciencias sociales</i>). Mokyti pagal <i>Bachillerato</i> programą priimami įgijusieji pagrindinio ugdymo <i>Educación Secundaria Obligatoria (ESO)</i> kvalifikaciją.</p> <p>Šią kvalifikaciją taip pat gali įgyti baigusieji vidurinį profesinį rengimą <i>Formación Profesional (FP) de Grado Medio</i> ir įgijusieji <i>Technician</i> kvalifikaciją, jeigu išlaiko <i>Bachillerato</i> programos bendruosius dalykus.</p> <p>* Iki 2017/18 akademinių metų stojimui į universitetus Ispanijoje kartu su šia kvalifikacija buvo reikalinga išlaikyti nacionalinius stojamuosius egzaminus (<i>Prueba de Acceso a la Universidad</i>). Nuo 2017/18 akademinių metų <i>Bachillerato</i> programos pabaigoje bus vykdomas išorinis vertinimas ir tik išlaikiusieji šiuos egzaminus, įgys <i>Bachillerato</i> kvalifikaciją ir teisę į studijas.</p>	

<i>Título de Graduado</i>	lygiavertė bakalaurui ar profesiniam bakalaurui (priklausomai nuo paskirties)
<p>Antrajai studijų pakopai pagal Ispanijos Karalystės aukštojo mokslo nacionalinę kvalifikacijų sąrangą (MECES) priklausanti kvalifikacija. Kvalifikacija įprastai yra suteikiama baigus 3-4 metų trukmės programą (apimtis 180-240 ECTS kreditų), įskaitant baigiamąjį darbą (<i>trabajo de fin de Grado</i>). Programos yra šių krypčių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • menas ir humanitariniai mokslai (<i>Artes y Humanidades</i>); • mokslai (<i>Ciencias</i>); • sveikatos mokslai (<i>Ciencias de la Salud</i>); • socialiniai ir teisiniai mokslai (<i>Ciencias Sociales y Jurídicas</i>); • inžinerija ir architektūra (<i>Ingeniería y Arquitectura</i>). <p>Į šias programas įprastai priimami įgijusieji vidurinį išsilavinimą arba turintys lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į aukštesnės pakopos <i>Máster</i> studijas.</p> <p>Dėl <i>Diplomadas</i>, <i>Arquitecto Técnico</i>, <i>Ingeniero Técnico</i> ir <i>Título de Maestro Licenciado / Ingeniero / Arquitecto</i> kvalifikacijų, kurios buvo teikiamos Ispanijoje pagal ankstesnę ikibolonijinę švietimo sistemą, pažinimo rekomenduojame konsultuotis su SKVC.</p>	

<i>Título de Máster</i>	lygiavertė magistrui
<p>Trečiajai studijų pakopai pagal Ispanijos Karalystės aukštojo mokslo nacionalinę kvalifikacijų sąrangą (MECES) priklausanti kvalifikacija. Kvalifikacija įprastai yra suteikiama baigus 1-2 metų trukmės programą (apimtis 60-120 ECTS kreditų), įskaitant baigiamąjį darbą (<i>trabajo de fin de Máster</i>). Programos yra tokių pat kryptių, kaip aukščiau nurodytos <i>Grado</i> programų.</p> <p>Į <i>Máster</i> programas įprastai priimami įgijusieji <i>Título de Graduado</i> arba turintys lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p><i>Máster</i> studijos yra <i>títulos de orientación investigadora</i> (tiriamąjo magistro), <i>títulos de orientación académica</i> (akademinio magistro) ir <i>títulos de orientación profesional</i> (profesinio magistro).</p> <p>Visų tipų kvalifikacijos teikia teisę į doktorantūrą, bet sprendžiant dėl priėmimo į doktorantūrą atkreipiame dėmesį, kad profesinio magistro studijos yra taikomojo pobūdžio ir kvalifikacija gali neatitikti priėmimo reikalavimų.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į <i>Doctorado</i> (PhD) studijas, bet tik jei yra surinkti bent 300 kreditai, įskaitant ir ankstesnių studijų apimtį.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad be oficialių laipsnių, universitetai teikia savo pačių laipsnius (<i>títulos propios</i>), tokius kaip <i>Master</i> ar kitokius, baigus neoficialias universitetų programas. Tai nėra tokios pat kvalifikacijos, kaip <i>Máster Universitario</i>, teikiamos pagal dabartinę švietimo sistemą. Tokio tipo kvalifikacijos nebūtų akademinio pripažinimo objektas SKVC, kadangi šio tipo kvalifikacijos yra teikiamos aukštosios mokyklos nuožiūra ir nėra laikomos oficialiomis.</p> <p>Dėl <i>Licenciado / Ingeniero / Arquitecto</i> kvalifikacijų, kurios buvo teikiamos Ispanijoje pagal ankstesnę ikibolonijinę švietimo sistemą, pripažinimo rekomenduojame konsultuotis su SKVC.</p>	

IZRAELIS

<i>Teudat bagrut (תעודת בגרות)</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui.
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutinius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius brandos egzaminus. Sėkmingai baigusieji turi būti surinkę bent 20 taškų iš 7 privalomų ir pasirinktinų dalykų. Dalyko taškai atspindi jo svorį ir lygmenį nuo sudėtingiausio – 5, iki mažiausiai sudėtingo - 1 (bent vieno iš dalykų įvertis turi būti 5 taškai).</p> <p>Kvalifikacija Izraelyje teikia teisę stoti į visas aukštąsias mokyklas, tačiau stojantieji dar turi išlaikyti centralizuotą stojamąjį egzaminą <i>Psychometric Entrance Test (PET)</i>, o sprendžiant dėl priėmimo atsižvelgiama į atitinkamų dalykų taškus ir jų įvertinimus.</p>	

JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ

(Anglija, Velsas, Šiaurės Airija)

General Certificate of Education (Advanced Level (A Level)) (jei išlaikyti ne mažiau, nei 2 A level egzaminai)	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama išklausius 2 metų trukmės <i>Advanced Level</i> programą, į kurią priimami asmenys po 11 metų trukmės bendrojo ugdymo (igijus <i>General Certificate of Secondary Education</i> kvalifikaciją) ir išlaikę išorinius baigiamuosius egzaminus. Bendra mokymosi trukmė iš viso apie 13 mokymosi metų. Išorinius egzaminus administruoja bei išsilavinimo pažymėjimus <i>General Certificate of Education (Advanced Level)</i> išduoda egzaminų tarybos. <i>General Certificate of Education</i> programą sudaro 2 dalys:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>General Certificate of Education Advanced Subsidiary (AS) level</i> išduodamas baigus pusę programos (įprastai 1 m. trukmės) ir išlaikius tarpinius egzaminus; – <i>General Certificate of Education Advanced (A2) level</i> išduodamas baigus visą (įprastai 2 m. trukmės) programą ir išlaikius išorinius baigiamuosius egzaminus. <p>Pirmaisiais programos metais dažniausiai studijuojami 4-5 dalykai, antraisiais metais iš šių dalykų dažniausiai pasirenkami 3(4) dalykai, įprastai tie, kurių yra reikalaujama stojant į pasirinktas studijas.</p> <p><i>General Certificate of Education (Advanced level)</i> yra kvalifikacija, teikianti teisę į aukštąjį mokslą. Įprastai yra keliamas reikalavimas, kad būtų išlaikyti ne mažiau nei 2-3 A level egzaminai, siekiant įgyti teisę studijuoti pagal aukštojo mokslo programas. Nėra nustatyta privalomų mokyti A Level dalykų ir besimokantys gali pasirinkti bet kokią studijų dalykų kombinaciją savo nuožiūra.</p>	

Bachelor (Ordinary) (įprastai <i>Bachelor of Science (BSc)/Bachelor of Arts (BA)</i>)	lygiavertė profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 3 metų trukmės programą (apimtis 360 nacionalinių kreditų (180 ECTS kreditų)). Priėmimo reikalavimus nusistato kiekviena aukštoji mokykla – įprastai yra keliamas reikalavimas, kad būtų išlaikyti ne mažiau nei 2-3 A level egzaminai, nustatomas tam tikrų dalykų rinkinys kiekvienai studijų programai.</p> <p><i>Bachelor (Ordinary)</i> kvalifikacijos taip pat žinomos kaip <i>pass</i> arba <i>general</i> kvalifikacijos. Jos įprastai būna mažiau specializuotos nei <i>Honours</i>, dažniausiai nerengiamas baigiamasis darbas (<i>dissertation</i>). <i>Bachelor (Ordinary)</i> kvalifikacija taip pat gali būti suteikta neįvykdžius visų <i>Bachelor (Honours)</i> tipo programos reikalavimų – pvz. neapsiginus baigiamojo darbo ir pan. Teikia teisę į <i>Bachelor (Honours)</i> programas, nors kai kuriais atvejais gali būti priimta ir į <i>Master</i> programas.</p>	

Bachelor (Honours) (įprastai <i>Bachelor of Science (BSc(Hons))/Bachelor of Arts (BA(Hons))</i>)	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 3 metų trukmės programą (apimtis 360 nacionalinių kreditų (180 ECTS kreditų)). Priėmimo reikalavimus nusistato kiekviena aukštoji mokykla – įprastai yra keliamas reikalavimas, kad būtų išlaikyti ne mažiau nei 2-3 A level egzaminai, nustatomas tam tikrų dalykų rinkinys kiekvienai studijų programai.</p> <p><i>Bachelor (Honours)</i> tipo programos yra siauros specializacijos. Dažnai yra rengiamas baigiamasis</p>	

darbas (*dissertation*) ir/ar kursinis darbas (*coursework*). Šio tipo programos iš esmės skirtos pasirengti tolesnėms studijoms. *Bachelor (Honours)* tipo kvalifikacijos yra klasifikuojamos, remiantis pasiekimų įvertinimais. Pagal klasifikacijos sistemą yra skiriamos šios klasės:

- *First class* (aukščiausia, pasiekimų vidurkis 70-100 proc.),
- *Second class upper division* (pasiekimų vidurkis 60-69 proc.),
- *Second class lower division* (pasiekimų vidurkis 50-59 proc.),
- *Third class* (žemiausia, pasiekimų vidurkis 40-49 proc.).

Kvalifikacija teikia teisę į antrosios pakopos – *Master* programas.

Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.

Kai kurios *Bachelor Honours* programos yra daugiau orientuotos į pasirengimą profesinei veiklai, didelė dalis išklaustyų dalykų (daugiau nei vienas trečdalis) yra susijusi su praktika ar praktine veikla; programos paskirtimi ir turiniu nenumatoma suteikti įvairiapusių teorinių, tarpdalykinių bei tiriamųjų žinių ir (ar) gebėjimų, būdingų universitetinėms pirmosios pakopos studijoms Lietuvos Respublikoje. Šiuo atveju kvalifikacijos būtų panašiausios į profesinio bakalauro kvalifikacijas Lietuvos Respublikoje.

Masters (įprastai <i>Master of Science/Master of Arts; MPhil</i>)	lygiavertė magistrui
Masters (integruotos studijos, pvz. <i>MEng.</i>)	lygiavertė baigus vientisąsias studijas teikiamam magistro laipsniui

Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 1-2 metų trukmės programą (apimtis 120-240 nacionalinių kreditų (60-120 ECTS kreditų)). Priimant į studijas, įprastai reikalaujama turėti *Bachelor (Honours)* kvalifikaciją *First class* arba *Second class upper division* klasifikacijos.

Master studijų programos gali būti orientuotos į savarankišką tiriamąją veiklą (*research*, įprastai 2 metų trukmės), paskaitas/dėstymą (*taught*, įprastai 1 metų trukmės) arba mišrios. Į tiriamąją veiklą orientuotos programos įprastai yra skirtos pasirengti tolesnėms studijoms. Baigus ilgesnės trukmės (įprastai 2 metų) į tiriamąją veiklą orientuotas programas, dažnai suteikiama *MPhil* kvalifikacija. Integruotų *Master* studijų (apima *Bachelor* ir *Master* studijas) trukmė įprastai yra 4 metai (trukmė ilgesnė, jei įtraukta praktika).

Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos – *Doctoral* programas.

JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ

(Škotija)

Scottish Qualifications Certificate (liudijantis išlaikytus ne mažiau 4 Scottish Highers arba Scottish Advanced Highers lygmens egzaminus)	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Škotijoje <i>Scottish Highers</i> arba <i>Scottish Advanced Highers</i> yra kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą. Kvalifikacijos suteikiamos išklačius 1 metų trukmės <i>Higher</i> arba dar po papildomų 1 metų <i>Advanced Higher</i> lygmens programą, į kurią priimami asmenys po 11 metų trukmės bendrojo ugdymo. Įprastai šiuo lygmeniu baigiami 4-5 dalykai, kurių yra reikalaujama stojant į pasirinktas studijų programas. Kvalifikacijos suteikiamos atitinkamu lygmeniu išklačius pasirinktus atitinkamus dalykus ir išlaikius išorinius baigiamuosius egzaminus.</p> <p>Bendrojo priėmimo į aukštąsias mokyklas sistemoje UCAS įprastai keliamas reikalavimas, kad būtų išlaikyti ne mažiau nei 4 <i>Scottish Highers</i> arba <i>Scottish Advanced Highers</i> lygmens egzaminai. Išorinius egzaminus administruoja bei išsilavinimo pažymėjimus išduoda <i>Scottish Qualifications Authority</i>.</p>	

Bachelor (Ordinary) (įprastai <i>Bachelor of Science (BSc)/Bachelor of Arts (BA)</i>)	lygiavertė profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 3 metų trukmės programą (apimtis 360 nacionalinių kreditų (180 ECTS kreditų)). Į šias studijas priimami <i>Higher</i> arba <i>Advanced Higher</i> turėtojai (įprastai turėtų būti išlaikyti 3-5 šių lygmenų egzaminai).</p> <p>Kvalifikacija skirtą pasirengti profesinei veiklai, bet kai kuriais atvejais gali teikia teisę į antrosios pakopos studijas, ypač kada turima atitinkamo darbo arba profesinė patirtis. Įprastai, įgijusieji <i>Bachelor Ordinary</i> ir norintys pretenduoti į <i>Master</i> studijas turi dar pasimokyti vienerius metus (turi įgyti <i>Bachelor Honours</i>). Pagal seniausių Škotijos universitetų tradicijas, baigus šio tipo pirmosios pakopos studijas, gali būti suteiktas ne bakalauro (<i>Bachelor</i>), bet magistro (<i>Master</i>) laipsnis – <i>Master of Arts</i>.</p>	

Bachelor (Honours) (įprastai <i>Bachelor of Science (BSc(Hons))/Bachelor of Arts (BA(Hons), Master of Arts (Hons)</i>)	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 4 metų trukmės programą (apimtis 480 nacionalinių kreditų (240 ECTS kreditų)). Įprasta kvalifikacija, teikianti teisę į šias studijas yra <i>Higher</i> arba <i>Advanced Higher</i> (įprastai turėtų būti išlaikyti 3-5 šių lygmenų egzaminai).</p> <p>Pagal seniausių Škotijos universitetų tradicijas, baigus pirmosios pakopos studijas, gali būti suteiktas ne <i>Bachelor</i>, bet <i>Master</i> laipsnis – <i>Master of Arts</i> (dažn. <i>with Honours</i>, senuosiuose Škotijos universitetuose (<i>Glasgow, St. Andrews, Dundee, Edinburgh, Aberdeen</i>)).</p> <p>Škotijoje <i>Honours</i> tipo kvalifikacijos yra klasifikuojamos remiantis pasiekimų įvertinimais. Pagal klasifikacijos sistemą yra skiriamos šios klasės:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>First class</i> (aukščiausia, pasiekimų vidurkis 70-100 proc.), – <i>Second class upper division</i> (pasiekimų vidurkis 60-69 proc.),	

- *Second class lower division* (pasiekimų vidurkis 50-59 proc.),
- *Third class* (žemiausia, pasiekimų vidurkis 40-49 proc).

Kvalifikacija teikia teisę į antrosios pakopos – *Master* programas.

Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų. Kai kurios *Bachelor Honours* programos yra daugiau orientuotos į pasirengimą profesinei veiklai, didelė dalis išklaustų dalykų (daugiau nei vienas trečdalis) yra susijusi su praktika ar praktine veikla; programos paskirtimi ir turiniu nenumatoma suteikti įvairiapusių teorinių, tarpdalykinių bei tiriamųjų žinių ir (ar) gebėjimų, būdingų universitetinėms pirmosios pakopos studijoms Lietuvos Respublikoje. Šiuo atveju kvalifikacijos būtų panašiausios į profesinio bakalauro kvalifikacijas Lietuvos Respublikoje.

Masters (įprastai <i>Master of Science/Master of Arts</i>)	lygiavertė magistrui
Masters (integruotos studijos, pvz. MEng.)	lygiavertė baigus vientisąsias studijas teikiamam magistro laipsniui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija suteikiama baigus įprastai 1 metų trukmės programą (apimtis mažiausiai 180 nacionalinių kreditų (90 ECTS kreditų)). Priimant į studijas įprastai reikalaujama turėti <i>Bachelor (Honours)</i> kvalifikaciją. Integruotų <i>Master</i> studijų (apima <i>Bachelor</i> ir <i>Master</i> studijas) trukmė įprastai – 5 metai (ilgesnė trukmė, jeigu įtraukta praktika), apimtis 600 nacionalinių kreditų (300 ECTS kreditų), įprastai suteikiama specifinė dalyko kvalifikacija, pvz. <i>MEng</i>.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos – <i>Doctoral</i> programas.</p>	

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS

<p>High School Diploma, kai išpildyta bent viena iš šių sąlygų:</p> <ul style="list-style-type: none"> • baigta tolesnėms studijoms rengianti vidurinio ugdymo programa (jos požymių aprašymą žiūrėti žemiau); • standartizuotų stojamųjų egzaminų (SAT, ACT) rezultatai demonstruoja pasirengimą studijoms. 	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui</p>
<p>High School Diploma, kai neišpildyta bent viena iš aukščiau minimų sąlygų</p>	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui kartu su</p> <ul style="list-style-type: none"> • baigtomis studijomis ar kitu formaliu poviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba • žinių ir gebėjimų, reikalingų tolesnėms pirmosios pakopos studijoms, įgijimą liudijančiais standartizuotų egzaminų rezultatais
<p>Kvalifikacija liudijamos žinios ir gebėjimai suteikiami baigus 12 metų nominalios trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 arba 4 metus (priklausomai nuo valstijos) sudaro vidurinis ugdymas (<i>secondary</i>).</p> <p>Jungtinėse Amerikos Valstijose nėra standartizuotos vidurinio ugdymo programos ir baigus programą nėra organizuojamas standartizuotas žinių ir gebėjimų patikrinimas (pvz. baigiamieji egzaminai), todėl ši kvalifikacija gali liudyti įvairaus sudėtingumo, paskirties ir turinio programos baigimą. Dėl šios priežasties, sprendžiant dėl tokių kvalifikacijų turėtojų tinkamumo studijoms, reikėtų atsižvelgti į baigtą programą.</p> <p>Stipresnių, tolesnėms studijoms rengiančių, JAV vidurinio ugdymo programų požymiai yra šie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • didžioji dalis baigtos programos dalykų yra akademiniai (daugelyje JAV mokyklų kreditai suteikiami ir už neakademinis dalykus, užklasinę veiklą, todėl, kai kurių programų atveju akademinis dalykų skaičius gali būti labai mažas); • pasiektas sudėtingesnis akademinis dalykų lygmuo (pvz. baigtas ne integruotas <i>Science</i> kursas, o mokytasi chemijos ir fizikos; išklaustas trigonometrijos ir (arba) <i>Calculus</i> matematikos kursas ir pan.); • baigtas sudėtingesnis (<i>Honors, AP</i> ar <i>College Prep</i>) dalykų lygmuo. <p>Stojantieji į aukštąsias mokyklas JAV, dažnai turi išlaikyti standartizuotus testus (SAT arba ACT), kurie gali pademonstruoti, ar asmuo yra pasirengęs studijoms. ACT pasirengimą studijoms rodantys rezultatai yra nurodomi asmens rezultatų išrašė. SAT skelbia, kad pasirengimą sėkmingoms studijoms rodo pasiektas bendras 1500 balų rezultatas.</p>	

<p>Associate jei baigta akademinė programa</p>	<p>dalinės pirmosios pakopos studijos</p>
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 2 metų trukmės studijų programą. Įprastai kvalifikacija gali būti dviejų tipų: akademinė arba profesinė.</p> <p>Akademiniai <i>Associate</i> laipsniai skirti bendrųjų studijų dalykų (t.y. studijų bendrojo ugdymo elemento ar bendrųjų krypties dalykų) išklausymui, siekiant toliau tęsti studijas bakalauro lygmenyje. Tokių laipsnių pavadinimai įprastai būna <i>Associate of Arts</i> arba <i>Associate of Science</i> plius kryptis (jei numatyta), pvz. <i>Associate of Arts in Business Administration</i>.</p>	

Profesiniai *Associate* laipsniai skirti profesinei kvalifikacijai įgyti ir parengti asmenį atitinkamai profesinei veiklai. Dažniausiai pasitaikantys tokių laipsnių pavadinimai yra *Associate of Applied Sciences*, *Associate in Occupational Studies*, *Associate in Business Administration* ir t.t. Tokių studijų įskaitymo galimybės turėtų būti svarstomos individualia tvarka.

<i>Bachelor</i>	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 4 metų trukmės programą. Įprastai kvalifikacijai įgyti skirtos programos atspindi <i>Artes Liberales</i> tradiciją aukštajame moksle, kai (ypatingai pirmaisiais metais) studijuojama daug bendrųjų dalykų, mažiau dėmesio skiriant specializacijai ar krypties studijoms bei tiriamiesiems gebėjimams formuoti (pvz. ne visada būna numatytas baigiamojo darbo rengimas ir gynimas). Antraisiais arba trečiaisiais studijų metais asmuo gali pasirinkti vieną ar kelias pagrindinių studijų specializacijas (<i>major</i>) ir (arba) pagrindines (<i>major</i>) ir gretutines (<i>minor</i>) studijas. Tokios programos struktūros rezultatas – įgytas plataus profilio aukštasis išsilavinimas. Kartais programos, ypač tos, kurios yra siūlomos koledžų, besiorientuojančių tik į trumpojo ciklo ir bakalauru studijas, turi stiprų profesinį profilį (t. y. asmenys yra rengiami tik profesinei veiklai). Tokiais atvejais kvalifikaciją rekomenduojama prilyginti profesinio bakalauru laipsniui Lietuvoje. Kvalifikacija teikia teisę į <i>Master</i> studijas, kurių metu daugiau dėmesio skiriama specializacijai, krypties studijoms.</p>	

<i>Master of Science arba Master of Arts</i>	lygiavertė magistrui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus nuo 1 iki 3 metų trukmės programas. Įprastai kvalifikacijai įgyti skirtos programos yra labai specializuotos, koncentruojamasi į su tolesnių žinių ir gebėjimų, susijusių su atitinkamos krypties studijoms, įgijimą. Priklausomai nuo programos profilio ir paskirties, gali būti numatytas baigiamojo darbo rengimas ir gynimas. Kvalifikacija teikia teisę į <i>Doctor of Philosophy (PhD)</i> studijas.</p>	

<i>Master of +kryptis (pvz. Master of Public Health, Master of Business Administration)</i>	lygiavertė magistrui (gali būti taikomi papildomi reikalavimai ar ribojimai priėmimui į doktorantūros studijas)
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 2 - 3 metų trukmės programas. Šių kvalifikacijų profilis yra profesinis ir jomis nėra orientuojamasi į pasirengimą tolesnei tiriamajai veiklai, bet į su konkrečia profesine veikla susijusių žinių ir gebėjimų įgijimą. Asmenys gali būti priimti į <i>Doctor of Philosophy (PhD)</i> studijas, bet jiems gali būti taikomi papildomi reikalavimai.</p>	

KAMERŪNAS

<i>General Certificate of Education</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>bent 4 dalykai sėkmingai išlaikyti Ordinary Level ir</i> • <i>bent 2 dalykai sėkmingai išlaikyti Advanced Level</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui.
<p>Kvalifikacija priklauso anglofoniškai Kamerūno švietimo sistemai (lygiagrečiai siūlomos ir frankofoniškos švietimo sistemos kvalifikacijos). Kvalifikacija suteikiama sėkmingai išlaikius pasirinktų dalykų valstybiniu lygmeniu <i>Cameroon General Certificate of Education Board</i> organizuojamus egzaminus. Dalyko išlaikymas <i>Ordinary level</i> liudija 11 metų trukmės dalyko kurso išklusimą; <i>Advanced level</i> – papildomų 2 metų.</p> <p>Sprendžiant dėl asmenų tinkamumo atitinkamoms studijoms reikėtų atsižvelgti į <i>Advanced Level</i> išlaikytus dalykus.</p>	

<i>Bachelor / Licence</i> <i>kai baigta 3 metų trukmės programa</i>	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Kamerūne veikia dvi atskiros švietimo sistemos anglakalbiams ir prancūzakalbiams, kurių reikalavimai nuo 2007 m. buvo suvienodinti. Abejose sistemose pirmos pakopos kvalifikacijoms įgyti skirtos studijos trunka 3 metus, programos apima tiek bendrauniversitetinius, tiek ir krypties dalykus, programose gali būti numatyta praktika ar baigiamasis darbas.</p> <p>Programos taip pat gali būti skirtos tiek rengti praktinei veiklai, tiek ir daugiau akademinėms studijoms, skirtis specializacijos laipsniu. Kilmės šalyje šių kvalifikacijų turėtojai gali pretenduoti į 2 metų trukmės <i>Master</i> studijas.</p>	

LATVIJA

<i>Atestāts par vispārējo vidējo izglītību</i>	lygiavertē brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui.
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius brandos egzaminus. Kvalifikacija suteikia teisę stoti į visas aukštąsias mokyklas. Aukštosios mokyklos papildomai gali nustatyti stojamuosius egzaminus (nuo 1 iki 4).</p> <p>Jei neišlaikomas bent vienas valstybinis egzaminas arba gaunamas neigiamas įvertinimas iš kurio nors dalyko, išduodama tik mokyklos pažyma (<i>liecība</i>), kuri nesuteikia teisės Latvijoje stoti į aukštąsias mokyklas.</p>	

<i>Profesionālā bakalaura diploms</i>	lygiavertē profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė – 4 metai (240 ECTS kreditų). Priimama turint <i>Atestāts par vispārējo vidējo izglītību</i> ar lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo neuniversitetiniam sektoriui ir savo paskirtimi orientuota į parengimą profesinei veiklai. Įprastai didelę programos dalį sudaro praktika ir specialieji profesiniai dalykai. Įprastai programa apima ir baigiamojo darbo rengimą.</p> <p>Su išlygomis teikiama teisė stoti į magistro studijas: įprastai stojant į universitetinio lygmens <i>Magistra</i> studijas reikalaujama turėti <i>Bakalaura</i> kvalifikaciją, o į <i>Profesionālā maģistra</i> studijas – <i>Profesionālā bakalaura</i> kvalifikaciją.</p>	

<i>Bakalaura diploms</i>	lygiavertē bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė 3-4 metai (180-240 ECTS kreditų). Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo universitetiniam sektoriui. Priimama į studijas turint <i>Atestāts par vispārējo vidējo izglītību</i> ar lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti tiek į <i>Magistra</i>, tiek į <i>Profesionālā maģistra</i> studijų programas.</p>	

<i>Profesionālā maģistra diploms</i>	lygiavertē magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė 1-2 metai (60-90 ECTS kreditų). Įprastai stojant į šiai kvalifikacijai skirtas studijas reikalaujama turėti <i>Profesionālā bakalaura</i> kvalifikaciją, bet priimama ir su <i>Bakalaura</i>.</p> <p>Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo neuniversitetiniam sektoriui. Ja liudijamos gilesnė profesinės žinios ir gebėjimai. Studijų dalimi yra praktika (įstojus su bakalauro kvalifikacija, praktikai skiriama iki 39 ECTS kreditų) ir baigiamojo darbo rengimas.</p> <p>Pagal Latvijos kompetentingų institucijų teikiamą informaciją teikia formalią teisę stoti į mokslo laipsnio studijas Latvijoje (jas baigus suteikiamas <i>doktora diploms</i>).</p> <p>Priimant į studijas, atkreiptinas dėmesys į tai, kad kvalifikacija yra profesinio tipo magistro kvalifikacija ir gali stokoti tam tikrų žinių ir gebėjimų, reikalingų mokslo laipsnio studijoms Lietuvoje</p>	

<i>Magistra diploms</i>	lygiavertē magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė – 1-2 metai (60-90 ECTS kreditų). Įprastai stojant į šiai kvalifikacijai skirtas studijas reikalaujama turėti <i>Bakalaura</i> kvalifikaciją, bet gali būti priimama ir su <i>Profesionālā bakalaura</i> kvalifikacija.</p>	

Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo universitetiniam sektoriui. Ji orientuota į akademinį parengimą. Studijų dalimi yra baigiamojo darbo rengimas, praktika nenumatoma.
Kvalifikacija teikia teisę stoti į mokslo laipsnio studijas (doktorantūrą) Latvijoje.

LENKIJA

Świadectwo dojrzałości	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius brandos egzaminus.</p> <p>Nuo 2005 m. Lenkijoje vidurinės mokyklos baigiamieji egzaminai pradėti organizuoti centralizuotai, atsižvelgiant į dalyko lygmenį: išplėstinis (<i>poziom rozszerzony</i>), bendras (<i>poziom uniform</i>) ir pagrindinis (<i>poziom podstawowy</i>).</p> <p>Privalomi egzaminai yra matematika, lenkų kalba ir užsienio kalba. Taip pat nuo 2015 galima rinktis nuo 1 iki 5 neprivalomų egzaminų. Lenkų kalbos ir užsienio kalbos egzaminai nuo kitų skiriasi tuo, kad yra laikomi ne tik raštu, bet ir žodžiu. Rašytinė dalis, kaip ir visų kitų egzaminų, laikoma centralizuotai, tačiau žodinė laikoma savo mokykloje.</p> <p><i>Świadectwo dojrzałości</i> Lenkijoje teikia teisę stoti į visas aukštąsias mokyklas. Papildomai aukštosios mokyklos taip pat gali taikyti ir stojamuosius egzaminus.</p> <p>Be <i>Świadectwo dojrzałości</i> Lenkijoje dar gali būti išduodamas <i>Świadectwo ukończenia</i> (vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimas). Šis pažymėjimas rodo, kad baigta vidurinės mokyklos programa, bet neliudija išlaikius valstybinių egzaminų. Pažymėjimas nesuteikia teisės į aukštąjį mokslą. Tokios kvalifikacijos gali užtekti stojant į povidurinio (bet ne aukštojo) mokslo programas.</p>	

Licencjat	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė 3-4 metai (180-240 ECTS kreditų). Teikia teisę stoti į magistro (<i>magister</i>) studijas. Stojimo į studijas reikalavimas – <i>Świadectwo dojrzałości</i>.</p> <p>Studijų programos yra dviejų profilių – akademinio (<i>profil ogólnoakademicki</i>) ir profesinio (<i>profil praktyczny</i>). Aukštųjų profesinių mokyklų (<i>wyższa szkoła zawodowa</i>) suteiktos kvalifikacijos įprastai daugiau orientuotos į profesinio profilio studijų programų įgyvendinimą. Kitų tipų aukštosios mokyklos (universitetai, akademijos, aukštosios mokyklos) taip pat gali vykdyti daugiau į profesinį parengimą orientuotas studijas.</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos profilio, paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

Inżynier	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Teikiama baigus techninės (gali būti ir žemės ūkio) pakraipos studijas. Įprastinė studijų trukmė 3-4 metai (180-240 ECTS kreditų). Teikia teisę stoti į magistro (<i>magister</i>) studijas. Stojimo į studijas reikalavimas – <i>Świadectwo dojrzałości</i>.</p> <p>Studijų programos yra dviejų profilių – akademinio (<i>profil ogólnoakademicki</i>) ir profesinio (<i>profil praktyczny</i>). Aukštųjų profesinių mokyklų (<i>wyższa szkoła zawodowa</i>) suteiktos kvalifikacijos įprastai daugiau orientuotos į profesinio profilio studijų programų įgyvendinimą. Kitų tipų aukštosios mokyklos (universitetai, akademijos, aukštosios mokyklos) taip pat gali vykdyti daugiau į profesinį parengimą orientuotas studijas.</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos profilio, paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

<i>Magister/Magister Inżynier</i>	lygiavertė magistrui teikiamam baigus magistrantūrą ar magistrui, teikiamam baigus vientisąsias studijas
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. <i>Magister Inżynier</i> teikiamas baigus techninės (gali būti ir žemės ūkio) pakraipos studijas.</p> <p>Įprastinė šios pakopos studijų trukmė 1,5-2 metai (90-120 ECTS kreditų), tačiau kvalifikacijos gan dažnai gali būti suteiktos baigus ilgojo ciklo (4,5-6 metų trukmės, 270-360 ECTS kreditų) studijų programas.</p> <p>Stojimo į antros pakopos studijas reikalavimas – <i>Licencjat</i> ar <i>Inżynier</i> kvalifikacija, o į ilgojo ciklo studijas – <i>Świadectwo dojrzałości</i>.</p> <p><i>Magister</i> lygmens kvalifikacijos teikia teisę į mokslo laipsnio (doktorantūros) studijas.</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

NEPALAS

Higher Secondary Certificate, kai baigta akademinio profilio <i>humanities</i> arba <i>science</i> programa ir pasiektas rezultatas ne žemesnis nei 50 proc.	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas (<i>higher secondary</i>), ir išlaikius valstybinius egzaminus (<i>Higher Secondary Examination Board Examination</i>).</p> <p>Kvalifikacija Nepale teikia teisę stoti į aukštąjį mokslą. Pasirengimą studijoms Nepale rodo pasiektas ne žemesnis nei 50 procentų rezultatas egzaminuose. Aukštosios mokyklos paprastai taip pat vykdo ir stojamuosius egzaminus.</p>	
Higher Secondary Certificate, kai baigta profesinio profilio (<i>management, education</i>) programa ir pasiektas rezultatas ne žemesnis nei 50 proc.	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui stojant į su įgyta kvalifikacija susijusias studijas
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės profesinio profilio, siauros specializacijos (<i>management, education</i>) programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas (<i>higher secondary</i>), ir išlaikius valstybinius egzaminus (<i>Higher Secondary Examination Board Examination</i>).</p> <p>Kvalifikacija Nepale teikia teisę stoti į su įgyta kvalifikacija susijusias studijų programas. Pasirengimą studijoms Nepale rodo pasiektas ne žemesnis nei 50 procentų rezultatas egzaminuose. Aukštosios mokyklos paprastai taip pat vykdo ir stojamuosius egzaminus.</p>	

NIGERIJA

<i>Secondary School Certificate</i> <ul style="list-style-type: none"> • bent 5 sėkmingai išlaikyti (įvertinimas ne mažesnis nei 6) dalykai • tarp jų anglų ir matematika	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui tik kartu su papildomomis vienerių metų studijomis
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas (<i>senior secondary</i>), ir išlaikius valstybinius egzaminus (<i>West African Examination Council</i> arba <i>National Examinations Council</i>).</p> <p>Pasirengimą studijoms Nigerijoje rodo egzamino įvertinimas bent 6 (maksimalus galimas įvertinimas 1, minimalus 9) . Išlaikytų dalykų skaičius turėtų būti 5 arba daugiau, tarp jų išlaikyta anglų kalba bei matematika.</p> <p>Pagal turimą informaciją, bendrojo ugdymo sistema Nigerijoje susiduria su daugybe problemų, tokių kaip finansavimo ir kvalifikuoto personalo trūkumas, nepakankama mokymo bazė, kitos mokymo kokybės neužtikrinančios mokymo sąlygos (pvz. per didelis mokinių skaičius klasėse, korupcija). Svarus skaičius jaunesnių kandidatų patenkina programos baigimo reikalavimus ir sėkmingai išlaiko baigiamuosius egzaminus. Tai kelia abejonių dėl kvalifikacija teikiamų žinių ir gebėjimų lygmens, lyginant su Lietuvoje brandos atestatu liudijamomis žiniomis ir gebėjimais. Atsižvelgus į tai, sprendžiant dėl asmens kvalifikacijos tinkamumo atitinkamoms studijoms ar kitiems tikslams, taikytinas papildomas reikalavimas – papildomos vienerių metų studijos.</p>	

<i>Bachelor of Arts / Science</i> <i>kai baigta 4 metų nominalios trukmės programa</i>	lygiavertė bakalaurui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 4 metų programą, į kurią priimami asmenys baigę 12 m. trukmės bendrąjį ugdymą. Kvalifikacijai įgyti skirtos studijos apima bendrauniversitetinius ir krypties studijų dalykus, programose gali būti numatyta praktika ar baigiamojo darbo rengimas. Pačios programos gali būti tiek orientuotos į profesinį rengimą, tiek ir į akademinės studijas.</p> <p>Tokių kvalifikacijų turėtojai, priklausomai nuo pasiektų rezultatų, kilmės šalyje gali tęsti studijas 2 metų trukmės <i>Master</i> studijose.</p>	

NYDERLANDŲ KARALYSTĖ

<i>Hoger algemeen voortgezet onderwijs (HAVO)</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui siekiant studijuoti pagal koleginių studijų programas
<p>Kvalifikacija suteikiama baigus 5 metų trukmės vidurinio ugdymo programą (<i>hoger algemeen voortgezet onderwijs</i>, HAVO) ir sėkmingai išlaikius valstybiniu lygmeniu organizuojamus nacionalinius egzaminus (6 dalykų). Priimami į šią programą baigusieji 7 – 8 metų trukmės pradinio ugdymo programą. Jeigu egzaminai yra išlaikyti, išduodamas <i>HAVO</i> diplomas (<i>diploma</i>).</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti tik į aukštąsias mokyklas, siūlančias į profesinę veiklą orientuotas studijas (<i>hoger beroepsonderwijs</i>). Aukštosios mokyklos kai kuriais atvejais gali taikyti papildomus reikalavimus priimant į studijas. Kvalifikacija neliudija kompetencijų, skirtų studijuoti pagal universitetines studijų programas.</p>	

<i>Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs (VWO)</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija suteikiama baigus 6 metų trukmės ikiuniversitetinio ugdymo (<i>voorbereidend wetenschappelijk onderwijs</i>, VWO) programą ir sėkmingai išlaikius valstybiniu lygmeniu organizuojamus nacionalinius egzaminus (7 dalykų). Priimami į šią programą baigusieji 7 – 8 metų trukmės pradinio ugdymo programą. Jeigu egzaminai yra išlaikyti, išduodamas VWO diplomas (<i>diploma</i>).</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į universitetines studijų programas ir aukštąsias mokyklas, siūlančias į profesinę veiklą orientuotas studijas.</p>	

<i>Associate degree</i>	dalinės pirmosios pakopos studijos
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti trumpojo ciklo kvalifikacija. Studijų trukmė – 2 metai (120 ECTS). Studijas vykdo profesinės aukštosios mokyklos. Priėmimo reikalavimai tokie pat, kaip ir į aukštųjų profesinių mokyklų (<i>hogescholen</i>) programas (žr. rekomendacijas <i>Bachelor</i>). Kvalifikacija teikia teisę studijuoti atitinkamas profesinio bakalauro (HBO) programas: įgijusieji šią kvalifikaciją <i>Bachelor</i> laipsnį gali įgyti po tolesnių 2 metų profesinio bakalauro studijų.</p>	

<i>Bachelor + studijų kryptis</i> (pvz. <i>Bachelor of Economics, Bachelor of Education</i>) <i>Bachelor of Arts or Bachelor of Science</i> (aukštųjų profesinių mokyklų (<i>hogescholen</i>))	lygiavertė profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė – 4 metai (240 ECTS kreditų). Kvalifikacija priklauso aukštojo profesinio mokymo (<i>hoger beroepsonderwijs</i>, HBO) sektoriui ir savo paskirtimi orientuota į parengimą profesinei veiklai. Priimama turint HAVO (<i>hoger algemeen voortgezet onderwijs</i>), VWO (<i>voorbereidend wetenschappelijk onderwijs</i>) diplomą (šiuo atveju gali būti įskaityti pirmieji studijų metai), taip pat gali būti priimama vidurinio profesinio mokymo MBO diplomo, priskirto 4 lygmeniui pagal nacionalinę Nyderlandų Karalystės kvalifikacijų sąrangą, pagrindu: MBO diplomo vadybos rengimo (<i>middenkaderopleiding</i>) arba specialistų rengimo (<i>specialistenopleiding</i>). Turintys <i>Associate degree</i> šią kvalifikaciją gali įgyti po tolesnių 2 metų profesinio bakalauro studijų.</p> <p>Baigus profesinę aukštojo mokslo programą suteikiama <i>Bachelor</i> kvalifikacija, įprastai papildomai</p>	

nurodoma kvalifikacijos pavadinime ir studijų kryptis (pvz. *Bachelor of Engineering, BEng*, arba *Bachelor of Nursing, BNursing*) arba *Bachelor of Arts or Bachelor of Science (BA/BSc)* laipsnis. Priklausomai nuo specializacijos, baigusieji aukštojo profesinio mokslo bakalauro programas, vis dar turi teisę tam tikromis sąlygomis naudoti vieną iš tradicinių olandų pavadinimų *baccalaureus (bc.)* arba *ingenieur (ing.)*.

Studijų programa yra suskirstyta į *propedeuse* (pirmieji metai) ir toliau sekančią pagrindinę 3 metų programą. Įprastai didelę programos dalį (apie 9 mėnesius) sudaro praktika (daugiausiai trečiaisiais studijų metais), kuria remiantis rengiamas baigiamasis darbas ar diplominis projektas ketvirtaisiais studijų metais.

Stojant į universitetinio lygmens *Master* studijas taikomi papildomi reikalavimai: įprastai stojant į tiriamąją veiklą orientuotas *Master* studijas reikalaujama turėti universitetinio lygmens *Bachelor* kvalifikaciją, o į profesinį parengimą orientuotas *Master* studijas – į profesinį parengimą orientuotą *Bachelor* kvalifikaciją.

Bachelor of Arts (BA) / Bachelor of Science (BSc)
(universitetų (*universiteiten*))

lygiavertė bakalaurui

Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė 3 metai (180 ECTS kreditų). Kvalifikacija priklauso į tiriamąją veiklą orientuoto aukštojo mokslo (*wetenschappelijk onderwijs, WO*) sektoriui. Priimama į studijas turint *Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (VWO)*, pirmųjų profesinio aukštojo mokslo (HBO) metų baigimo diplomą ar lygiavertę kvalifikaciją. Kai kuriais atvejais gali būti taikomi papildomi reikalavimai priklausomai nuo pasirinktų dalykų.

Baigusiesiems teisės programą suteikiama *Bachelor of Laws (LLB)* kvalifikacija. *Bachelor* programa gali būti suskirstyta į pirmųjų metų komponentą (*propedeutische fase*) ir pagrindinį komponentą, kuris yra orientuotas į akademinį parengimą. Priklausomai nuo institucijos, daugiau dėmesio kreipiama į vieną specializaciją arba pagrindinį ir papildomą dalyką (*major/minor* struktūra). Trečiais studijų metais dažniausiai rašomas trumpas baigiamasis darbas (*scriptie*).

Kvalifikacija teikia teisę stoti į antrosios pakopos *Master* programas universitetuose ir profesinėse aukštosiose mokyklose.

Master + studijų kryptis

(aukštųjų profesinių mokyklų (*hogescholen*), pvz. *Master of Social Work*)

lygiavertė magistrui

Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė 1 metai, bet kai kurių specializacijų (tokių kaip muzika) yra 2 metai (60-120 ECTS kreditų). Įprastai stojant į šiai kvalifikacijai skirtas studijas reikalaujama turėti į profesinę veiklą orientuotą *Bachelor* kvalifikaciją, bet priimama ir su į tiriamąją veiklą orientuota *Bachelor* kvalifikacija.

Priklausomai nuo programos suteikiama *Master* kvalifikacija nurodant studijų kryptį (pvz. *Master of Architecture, M Arch*) arba MA/MSc.

Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo neuniversitetiniam sektoriui. Ja liudijamos gilesnės profesinės žinios ir gebėjimai. Studijų dalimi yra baigiamojo darbo ar diplominio projekto rengimas, pabrėžiant taikomuosius tyrimus.

Kvalifikacija gali teikti teisę į trečiosios pakopos – *Doctorate* programas. Priimant į trečiosios pakopos studijas, atkreiptinas dėmesys į tai, kad kvalifikacija yra profesinio tipo magistro kvalifikacija ir gali stokoti tam tikrų žinių ir gebėjimų, reikalingų šioms studijoms Lietuvoje.

Master of Arts (MA) / Master of Science (MSc)
(universitetų (*universiteiten*))

lygiavertė magistrui

Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė 1 metai (daugelio specializacijų), 2 metai (inžinerijos ir specifinių specializacijų) arba 3 metai (medicinos, veterinarijos mokslų, farmacijos mokslų ir odontologijos), apimtis - 60-180 ECTS kreditų. Įprastai stojant į šiai

kvalifikacijai skirtas studijas reikalaujama turėti į tiriamąją veiklą orientuotą *Bachelor* kvalifikaciją, bet gali būti priimama ir su į profesinę veiklą orientuota *Bachelor* kvalifikacija, įprastai taikant papildomus reikalavimus.

Baigus teisės programas suteikiamas *Master of Laws (LLM)*. Kai kuriais atvejais gali būti suteikiami tradiciniai pavadinimai olandų kalba: daugeliui specializacijų - *doctorandus (drs.)*; inžinerijos, žemės ūkio, natūralios aplinkos - *ingenieur (ir.)* ir teisės programų - *meester (mr.)*.

Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo universitetiniam sektoriui. Ji orientuota į akademinį parengimą. Studijų dalimi yra tyrimo metodų mokymas, daugeliui specializacijų baigiamojo darbo rengimas yra privalomas.

Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos – *Doctorate* programas.

NORVEGIJA

<i>Vitnemål for videregående opplæring</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 13 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutinius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius baigiamuosius nacionalinius egzaminus. Egzaminai paprastai laikomi keturių dalykų, tačiau tai priklauso nuo programos.</p> <p>Galima rinktis iš 12 skirtingų programų – 3 akademinė ir 9 profesinė. Baigusieji profesines programas (trukmė įprastai 2 metai) turi dar baigti 1 metų trukmės papildomus kursus, kad įgytų šią kvalifikaciją ir teisę į aukštąjį mokslą.</p> <p><i>Vitnemål for videregående opplæring</i> kvalifikacija teikia teisę į aukštąjį mokslą Norvegijoje. <i>Vitnemål for videregående opplæring</i> pažymėjimuose įrašas “<i>generell studiekompetanse</i>” rodo, kad asmenys išpildė pagrindinius priėmimo į aukštąjį mokslą reikalavimus. Kandidatai į aukštąjį mokslą taip pat turi būti pasiekę tam tikrų nustatytų dalykų lygį, išreikštą bendru valandų skaičiumi per 3 metus (<i>årstimer</i>). Šie pagrindiniai dalykai ir minėtas valandų skaičius yra norvegų kalba (393 <i>årstimer</i>), anglų kalba (140), matematika (224), gamtos mokslas (140), istorija (140) ir socialiniai mokslai (84).</p>	

<i>Bachelor</i>	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija suteikiama baigus 3 metų trukmės studijas (apimtis 180 ECTS). Kai kuriems <i>Bachelor</i> laipsniams įgyti (muzikos, meno sričių), pradinių ir pagrindinių mokyklų mokytojų rengimo profesinių programų trukmė 4 metai (apimtis 240 ECTS). Į šias studijas priimami įgijusieji teikiančią teisę į aukštąjį mokslą kvalifikaciją <i>Vitnemål for videregående opplæring</i>.</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p> <p>Kai kurios <i>Bachelor</i> programos yra daugiau orientuotos į pasirengimą profesinei veiklai; programos paskirtimi ir turiniu nenumatoma suteikti įvairiapusių teorinių, tarpdalykinių bei tiriamųjų žinių ir (ar) gebėjimų, būdingų universitetinėms pirmosios pakopos studijoms Lietuvos Respublikoje. Šiuo atveju kvalifikacija būtų pripažįstama kaip lygiavertė kvalifikacija Lietuvos Respublikoje teikiamam profesinio bakalauro laipsniui.</p> <p>Kvalifikacija Norvegijoje teikia teisę į antrosios pakopos <i>Master</i> studijas.</p>	

<i>Master</i>	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 2 metų studijas (apimtis 120 ECTS). Į studijas priimami įgijusieji <i>Bachelor</i> kvalifikaciją. <i>Master</i> programos sudėtinė dalis - nepriklausomas darbas (<i>independent work</i>, įprastai <i>thesis</i>), kurio apimtis 30 – 60 ECTS. Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos <i>Doctoral</i> studijas Norvegijoje.</p> <p>Taip pat siūlomos <i>experience-based master</i> programos, įgijusiems bakalauro kvalifikaciją ir turintiems darbo patirties (minimaliai 2 m.), kurių apimtis 90 – 120 ECTS (įskaitant <i>independent work</i>, kurio apimtis ne mažesnė nei 20 ECTS). Kvalifikacija <i>experience-based master</i> įprastai neteikia teisės į <i>Doctoral</i> studijas, bet specifiniai priėmimo kriterijai į kai kurias <i>Doctoral</i> programas gali suteikti galimybę įgijusiems šią kvalifikaciją būti priimtiems į minėtas studijas. Tai turi būti nurodyta atskirų programų priėmimo reglamente (tai yra kvalifikaciją teikiančios institucijos atsakomybė). Dėl <i>experience-based master</i> kvalifikacijų pripažinimo rekomenduojame konsultuotis su SKVC.</p>	

Master Candidata/candidatus	lygiavertė baigus vientisąsias studijas teikiamam magistrui
<p>Kvalifikacija suteikiama baigus vienos pakopos programą <i>one-tier (integrated/long-term)</i>, kurios trukmė 5 metai (apimtis 300 ECTS) ir kurią baigus įgyjama <i>Master</i> kvalifikacija, be tarpinės <i>Bachelor</i> kvalifikacijos įgijimo.</p> <p>Baigus medicinos, psichologijos, teologijos ir veterinarijos medicinos programas teikiama <i>candidata/candidatus</i> kvalifikacija. Pavadinimas <i>candidata/candidatus</i> liko iš ankstesnės laipsnių sistemos. Medicinos, psichologijos ir teologijos studijų trukmė 6 metai (apimtis 360 ECTS); veterinarijos medicinos – 5½-6 metai. Į šias studijas priimami įgijusieji teikiančią į aukštąjį mokslą <i>Vitnemål for videregående opplæring</i> kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos <i>Doctoral</i> studijas Norvegijoje.</p>	

PAKISTANAS

<p><i>Diploma of Associate Engineer</i></p>	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui stojant į su įgyta kvalifikacija susijusias studijas.</p>
<p>Kvalifikacija yra suteikiama baigus 3-4 metų profesinio mokymo programą ir sėkmingai išlaikius <i>Inter-Board Committee of Chairmen (IBCC)</i> pripažintos provincijos techninio mokymo tarybos organizuojamus egzaminus. Priėmimas į šią programą yra organizuojamas 10 <i>science</i> profilio klasių baigimo pagrindu. Baigta programa yra profesinio pobūdžio ir yra orientuota į rengimą tolesnei profesinei veiklai.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti tik į su įgyta kvalifikacija susijusių studijų kryptių aukštojo mokslo programas, aukštosios mokyklos įprastai reikalauja bent 50% maksimalaus egzaminų balo.</p>	
<p><i>Higher Secondary / Intermediate Examination Certificate</i> akademiniis profilis (<i>humanities, science, pre-engineering, pre-medical</i>)</p>	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui</p>
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis (<i>higher secondary/intermediate</i>) ugdymas ir sėkmingai išlaikius <i>Inter-Board Committee of Chairmen (IBCC)</i> pripažintos provincijos ar federalinės tarybos organizuojamus egzaminus.</p> <p>Teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas, tačiau aukštosios mokyklos pačios nustato minimalius reikalavimus, įprastai yra reikalaujama bent 50% maksimalaus egzaminų balo.</p>	
<p><i>Higher Secondary / Intermediate Examination Certificate</i> prekybos profilis (<i>commerce</i>)</p>	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui stojant į su įgyta kvalifikacija susijusias studijas.</p>
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis (<i>higher secondary, intermediate</i>) ugdymas ir sėkmingai išlaikius <i>Inter-Board Committee of Chairmen (IBCC)</i> pripažintos provincijos/federalinės tarybos organizuojamus egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti tik į su įgyta kvalifikacija susijusių studijų kryptių aukštojo mokslo programas, aukštosios mokyklos įprastai reikalauja bent 50% maksimalaus egzaminų balo.</p>	
<p><i>Bachelor of Arts/Science/Commerce</i> kai baigta 2 metų trukmės programa</p>	<p>dalinės pirmosios pakopos studijos</p>
<p>Kvalifikacijos teiktos baigus 2 metų trukmės aukštojo mokslo programą, į kurią būdavo priimami asmenys baigę 12 metų trukmės bendrąjį ugdymą. Kvalifikacijos savo profiliu būdavo skirtos įgyti daugiau bendrąjį aukštąjį išsilavinimą, studijuojami keli tarpusavyje nesusiję moduliai ir asmenys neįgydavo konkrečios srities išsilavinimo.</p> <p>Kvalifikacijos teikia teisę stoti į senojo tipo 2 metų trukmės <i>Master</i> programas. Tokio tipo antros pakopos išsilavinimas šiuo metu kilmės šalyje yra prilygintas pirmos pakopos išsilavinimui.</p> <p>Pagal Centro turimą informaciją, 2 m. trukmės <i>Bachelor</i> programos nebeturėtų būti teikiamos.</p>	
<p><i>Bachelor of Arts/Science/Commerce ir Master of Arts/Science/Commerce derinys</i> kai baigta 2 metų trukmės Bachelor ir 2 metų trukmės Master programa</p>	<p>lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui</p>

Pagal senesnę švietimo sistemą įgytas 2 metų trukmės bakalauro ir 2 metų magistro derinys gali būti prilyginamas Lietuvoje teikiamam bakalauro ar profesinio bakalauro laipsniui priklausomai nuo baigtų programų struktūros ir turinio. Bakalauro studijų metu asmenys įgyja daugiau bendrąjį išsilavinimą, o magistro studijų metu yra įgyjamas krypties išsilavinimas. Šių kvalifikacijų derinys kilmės šalyje laikomas lygiaverčiu 4 metų trukmės pirmos pakopos laipsniui.

Bachelor

kai baigta 4 metų trukmės programa

lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui

Kvalifikacija teikiama baigus 4 metų trukmės aukštojo mokslo programą, į kurią priimami asmenys baigę 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą. Šios kvalifikacijos yra šiuo metu teikiamos baigus reformuotos pirmos pakopos programas ir gali būti orientuotos tiek į akademinį, tiek ir į profesinį rengimą. Programos įprastai apima bendrauniversitetinius ir krypties dalykus. Jose gali būti numatyta praktika ir/ar baigiamasis darbas.

Kvalifikacijos teikia teisę į 2 metų trukmės *Master* programas, kurios savo ruožtu teikia teisę stoti į doktorantūros (*Ph.D.*) programas.

Master of Arts / Sciences

Kai baigta 2 metų trukmės programa po 4 metų trukmės bakalauro

lygiavertė magistrui

Kvalifikacija teikiama baigus 2 metų trukmės aukštojo mokslo programą, į kurią priimami asmenys baigę 4 metų trukmės bakalauro studijas. Šios kvalifikacijos yra skirtos ugdyti aukštesnio lygmens akademinės ir tiriamąsias kompetencijas, yra numatytas baigiamojo darbo rengimas.

Kvalifikacijos teikia teisę stoti doktorantūros (*PhD*) programas.

PRANCŪZIJA

<i>Baccalauréat General</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius egzaminus. Kvalifikaciją suteikia Prancūzijos Švietimo ministerija.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į aukštojo mokslo programas.</p>	
<i>Baccalauréat Technologique</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui siekiant studijuoti pagal su įgyta kvalifikacija susijusių studijų kryptių studijų programas
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis techninis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius egzaminus. Kvalifikaciją suteikia Prancūzijos Švietimo ministerija.</p> <p><i>Baccalauréat Technologique</i> programą sudaro bendrieji ir techniniai dalykai.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į studijų programas, įprastai susijusias su įgyta kvalifikacija.</p>	
<i>Baccalauréat Professionnel</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui siekiant studijuoti pagal koleginių, su įgyta kvalifikacija susijusių studijų kryptių, studijų programas
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis profesinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius nacionalinius egzaminus. Kvalifikaciją suteikia Prancūzijos Švietimo ministerija.</p> <p>Programą sudaro techniniai, profesiniai ir bendrieji dalykai.</p> <p>Kvalifikacija skirta asmenims pasirengti užsiimti atitinkama profesine veikla, bet ja taip pat teikiama teisė siekti tolesnio profesinio mokymo ar studijų susijusių su kvalifikacijos specializacija.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę įprastai stoti tik į su kvalifikacijos specializacija susijusias studijas aukštosiose mokyklose, siūlančiose į profesinę veiklą orientuotas studijas.</p>	
<i>Licence professionnelle</i>	<i>lygiavertė profesiniam bakalaurui</i>
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios „profesinio bakalauro“ kvalifikacijos, įgyjamos baigus 3 metų techninį aukštąjį mokslą. Kvalifikacija suteikiama baigus 1 metų trukmės programą, į kurią įprastai priimami baigusieji 2 metų trukmės <i>Diplôme universitaire de technologie</i> (DUT) arba <i>Brevet de technicien supérieur</i> (BTS) programas.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į antrosios pakopos <i>Masters</i> studijas.</p>	
<i>Licence</i>	lygiavertė bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai yra suteikiama baigus 3 metų trukmės programą (apimtis 180 ECTS kreditų). Į šias programas įprastai priimami įgijusieji vidurinį išsilavinimą arba turintys lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į antrosios pakopos <i>Masters</i> studijas.</p>	

<i>Master</i>	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. <i>Master</i> yra suteikiama baigus 2 metų trukmės studijų programą (apimtis 120 ECTS kreditų) po <i>Licence</i> kvalifikacijos įgijimo. Kvalifikacija suteikiama, kai bendra studijų apimtis 300 ECTS (180 + 120 ECTS kreditų). Programą sudaro pirmieji studijų metai (apimtis 60 ECTS), kuriuos baigus ir studentui paprašius gali būti išduotas „<i>Maîtrise</i>“ diplomai. Šis diplomai yra tarpinė kvalifikacija tarp <i>Licence</i> (180 ECTS kreditų) ir <i>Master</i> (300 ECTS kreditų) kvalifikacijų. Po pirmųjų studijų metų galima rinktis <i>Master de Recherche</i> (tiriamąjo magistro) arba <i>Master Professionnel</i> (profesinio magistro) studijas. Abiejų tipų kvalifikacijos teikia teisę į doktorantūrą, bet sprendžiant dėl priėmimo į doktorantūrą atkreipiame dėmesį, kad profesinio magistro studijos yra taikomojo pobūdžio ir kvalifikacija gali neatitikti priėmimo reikalavimų.</p> <p>Į <i>Master</i> programas įprastai priimami įgiję <i>Licence</i> kvalifikacijas. Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos <i>doctorat</i> programas.</p>	

RUSIJA

Аттестат о среднем (полном) общем образовании (įgytas iki 1999 m.)	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui <u>tik kartu su papildomais reikalavimais</u>
<p>Kvalifikacija teikta baigus 10 metų faktinės trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius mokyklos lygmeniu organizuotus baigiamuosius egzaminus.</p> <p>10 metų trukmės programa iš esmės skiriasi nuo Lietuvoje numatytos bendrojo ugdymo programos trukmės (12 metų). Didesnis, nei vienerių metų skirtumas bendrajame ugdyme laikomas esminiu, nes rodo žymius skirtumus tarp mokymosi rezultatų. Todėl kvalifikacija vertinama kaip teikianti teisę į aukštąjį mokslą tik kartu su papildomais reikalavimais: baigtomis studijomis ar kitu poviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba priimančiajai institucijai nustačius, kad mokymosi metu ir (ar) papildomai neformaliu būdu įgytos žinios ar gebėjimai yra pakankami siekiamam tikslui.</p>	
Аттестат о среднем (полном) общем образовании (įgytas 1999 m. ir vėliau)	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 11 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir sėkmingai išlaikyti baigiamieji egzaminai. Iki 2009 m. baigiamieji egzaminai buvo organizuoti mokykliniu lygmeniu. Nuo 2009 m. kvalifikacija suteikiama išlaikius valstybiniu lygmeniu organizuojamą valstybinį bendrąjį egzaminą (<i>единый государственный экзамен (ЕГЭ)</i>), kuris yra ir stojamasis egzaminas į aukštąsias mokyklas. Kvalifikacija teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas.</p>	
Диплом о среднем профессиональном образовании , jei liudija baigtą vidurinio ugdymo programą (įgytas iki 1999 m.)	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui <u>tik kartu su papildomais reikalavimais</u>
<p>Vidurinis išsilavinimas gali būti įgytas baigus programą, apimančią vidurinį ugdymą ir profesinį parengimą (pastarąjį rodo diplomu suteikta profesinė kvalifikacija). Į programą buvo priimama su pagrindiniu išsilavinimu. Bendra programos trukmė gali būti 3-4 metai.</p> <p>Vidurinis išsilavinimas įgytas baigus faktinės 10 metų trukmės bendrojo ugdymo programą (kai paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas)).</p> <p>10 metų trukmės programa iš esmės skiriasi nuo Lietuvos Respublikoje numatytos bendrojo ugdymo programos trukmės (12 metų). Didesnis, nei vienerių metų skirtumas bendrajame ugdyme laikomas esminiu, nes rodo žymius skirtumus tarp mokymosi rezultatų. Todėl kvalifikacija vertinama kaip teikianti teisę į aukštąjį mokslą, tik kartu su papildomais reikalavimais: baigtomis studijomis ar kitu poviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba priimančiajai institucijai nustačius, kad mokymosi metu ir (ar) papildomai neformaliu būdu įgytos žinios ar gebėjimai yra pakankami siekiamam tikslui.</p> <p>Ar kvalifikacija liudija įgytą vidurinį išsilavinimą galima identifikuoti pagal diplomo priede nurodytus pagrindinius vidurinio ugdymo programos dalykus. Dėl papildomos informacijos galima kreiptis ir į kvalifikacijos suteikėją.</p>	

Диплом о среднем профессиональном образовании , jei liudija baigtą vidurinio ugdymo programą (įgytas 1999 m. ir vėliau)	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui
<p>Ši kvalifikacija laikoma teikiančia teisę į aukštąjį mokslą, jei liudija įgytą vidurinį išsilavinimą. Įprastai kartu su viduriniu išsilavinimu (įgyjamas baigus 11 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas) įgyjamas ir profesinis pasirengimas, suteikiant profesinę kvalifikaciją. Priimama į šią integruotą programą su pagrindiniu išsilavinimu; įprastinė programos trukmė 3-4 metai.</p> <p>Ar kvalifikacija liudija įgytą vidurinį išsilavinimą galima identifikuoti pagal diplomo priede nurodytus pagrindinius vidurinio ugdymo programos dalykus. Dėl papildomos informacijos galima kreiptis ir į kvalifikacijos suteikėją.</p>	

Бакалавр	lygiavertė bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Paskirtis daugiau akademinė, nei profesinė. Įprastinė studijų trukmė – 4 metai.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į magistro studijas (<i>магистратура</i>). Turintieji bakalauro laipsnį gali tęsti studijas specialisto programose ir jas baigti per trumpesnę laiką.</p>	

Специалист (išskyrus aukštųjų karinių mokyklų bei specifinės žinybinės paskirties aukštųjų mokyklų (pvz., valstybės saugumo) suteiktas kvalifikacijas, dėl kurių reikalinga individuali rekomendacija)	priklausomai nuo paskirties ir studijų rezultatų, lygiavertė magistrui, teikiamam baigus vientisąsias studijas ar bakalaurui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 4-6 metų trukmės (priklausomai nuo pasirinktos specialybės) studijų programas. Baigus studijas teikta profesinė kvalifikacija (pvz., teisininko, ekonomisto, mokytojo, kt.). Studijų trukmė (nuo 4 iki 6 metų) priklauso nuo studijų paskirties ir sudėtingumo. Programos baigiamuosius reikalavimus įprastai sudaro baigiamieji egzaminai ir baigiamasis darbas. Stojimui reikalaujama turėti vidurinio išsilavinimo atestatą ar kitą jam lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Po 5-6 metų nominalios trukmės programų baigimo suteikta specialisto kvalifikacija kilmės šalyje teikia teisę stoti į mokslo laipsnio studijas – aspirantūrą (<i>аспирантура</i>) bei magistro studijas (<i>магистратура</i>), imtis profesinės veiklos.</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai Lietuvoje priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

Магистр	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė – 2 metai. Į magistro studijas gali stoti bakalauro ar specialisto kvalifikacijų turėtojai.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į mokslo laipsnio studijas – aspirantūrą (<i>аспирантура</i>), imtis profesinės veiklos.</p>	

ŠVEDIJA

<i>Examensbevis (Högskoleförberedande examen)</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas. Įprastai pagal vidurinio ugdymo programą pradedama mokytis 16 m. ir programa baigiama 19 m. Galima rinktis iš 18 skirtingų 3 metų trukmės nacionalinių vidurinio ugdymo programų, iš kurių 6 programos yra skirtos parengti aukštajam mokslui (<i>högskoleförberedande program</i>) ir 12 profesinių programų (<i>yrkesprogram</i>)*, skirtų parengti tolesniam profesiniam rengimui.</p> <p>Sėkmingai baigus parengimui aukštajam mokslui skirtą vidurinio ugdymo programą, išduodamas jos baigimą liudijantis dokumentas <i>Examensbevis (Högskoleförberedande examen)</i>, teikiantis teisę į aukštąjį mokslą. Reikalavimai įgijimui <i>Examensbevis (Högskoleförberedande examen)</i> yra: įprastai surinkti 2500 kreditai (municipalinio suaugusiųjų rengimo programos – 2400 kreditai), iš kurių 2250 turi būti įvertinimu bent E arba aukštesniu. Taip pat turi būti išlaikytas kursas švedų kalba/ švedų kaip antroji kalba 1, 2 ir 3, anglų 5 ir 6 bei matematika 1. Nepatenkinus visų nustatytų minimalių programos reikalavimų yra išduodamas pažymėjimas <i>Studiebevis</i>, kuris neteikia teisės stoti į aukštąsias mokyklas.</p> <p>*Sėkmingai baigus į profesiją orientuotas vidurinio ugdymo programas išduodamas išsilavinimo dokumentas <i>Examensbevis (Yrkesexamen)</i>, tačiau, kad ši kvalifikacija teiktų teisę į aukštąjį mokslą turi būti papildomai išlaikyti šie dalykai: švedų kalba arba švedų kaip antroji kalba 2 ir 3 ir anglų kalba 6. O reikalavimai įgijimui <i>Examensbevis (Yrkesexamen)</i> yra: surinkti 2500 kreditai (municipalinio suaugusiųjų rengimo programos – 2400 kreditai), iš kurių 2250 turi būti įvertinimu bent E arba aukštesniu. Kvalifikacijos įgijimui turi būti išlaikyti šie dalykai: švedų kalba/ švedų kaip antroji kalba 1, anglų 5 ir matematika 1.</p> <p>Dokumentai <i>Examensbevis (Högskoleförberedande examen)</i> ir <i>Examensbevis (Yrkesexamen)</i> tokiais pavadinimais išduodami nuo 2014 m. (ankstesni pavadinimai <i>Avgångsbetyg /Slutbetyg</i>), bet retomis išimtimis po 2014 m. gali būti išduodamas ir <i>Slutbetyg</i>.</p> <p>Dėl į profesiją orientuotų vidurinio ugdymo kvalifikacijų <i>Examensbevis (Yrkesexamen)</i> bei iki 2014 m. suteiktų kvalifikacijų pripažinimo siūlome kreiptis rekomendacijų į SKVC.</p> <p>Daugiau informacijos apie Švedijos kvalifikacijas galima rasti šiuo adresu: https://norric.org/nordbalt/sweden</p>	

<i>Högskoleexamen</i>	dalinės pirmosios pakopos studijos
<p>Aukštojo mokslo trumpojo ciklo kvalifikacija, suteikiama baigus 2 metų trukmės studijas (apimtis 120 ECTS). Kvalifikacijos įgijimui reikia parengti diplominį darbą, susijusį su pagrindine studijų kryptimi. Kvalifikacijos pavadinimas švedų kalba yra <i>Högskoleexamen i</i> (studijų kryptis). Į šias studijas priimami įgijusieji teikiančią teisę į aukštąjį mokslą kvalifikaciją. Kvalifikacija teikia teisę po tolesnių 1 metų studijų įgyti pirmosios pakopos kvalifikaciją.</p>	

Konstnärlig högskoleexamen	dalinės pirmosios pakopos studijos
<p>Aukštojo mokslo meno krypties trumpojo ciklo kvalifikacija, suteikiama baigus 2 metų trukmės studijas (apimtis 120 ECTS). Kvalifikacijos įgijimui reikia parengti diplominį darbą, susijusį su pagrindine studijų kryptimi. Kvalifikacijos pavadinimas švedų kalba yra <i>Konstnärlig högskoleexamen i</i> (studijų kryptis). Į šias studijas priimami įgijusieji teikiančią teisę į aukštąjį mokslą kvalifikaciją. Kvalifikacija teikia teisę po tolesnių 1 metų studijų įgyti pirmosios pakopos kvalifikaciją.</p>	

Kandidatexamen	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui (priklausomai nuo paskirties)
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Kvalifikacija suteikiama baigus 3 metų trukmės studijas (apimtis 180 ECTS). Mažiausiai 90 ECTS studijų, įskaitant 15 ECTS apimties savarankišką projektą, turi būti pagrindinės studijų krypties. Kvalifikacijos pavadinimas švedų kalba yra <i>Filosofie/Ekonomie/Politices/Teknologie/Teologie kandidatexamen i</i> (studijų kryptis). Į šias studijas priimami įgijusieji teikiančią teisę į aukštąjį mokslą kvalifikaciją. Švedijoje kvalifikacija teikia teisę į antrosios pakopos studijas.</p>	

Konstnärlig kandidatexamen	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui (priklausomai nuo paskirties)
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti meno krypties kvalifikacija. Kvalifikacija suteikiama baigus 3 metų trukmės studijas (apimtis 180 ECTS). Kvalifikacijos suteikimui reikalaujama parengti mažiausiai 15 ECTS apimties savarankišką projektą, kuris turi būti pagrindinės studijų krypties. Kvalifikacijos pavadinimas švedų kalba yra <i>Konstnärlig kandidatexamen i</i> (studijų kryptis). Į šias studijas priimami įgijusieji teikiančią teisę į aukštąjį mokslą kvalifikaciją ir reikalingas meno įgūdžių įrodymas. Švedijoje kvalifikacija teikia teisę į antrosios pakopos studijas.</p>	

Yrkesexamen på grundnivå (profesinės pirmosios pakopos kvalifikacijos)	lygiavertė profesiniam bakalaurui arba bakalaurui (priklausomai nuo paskirties)
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Kvalifikacija suteikiama baigus 3 metų trukmės studijas (apimtis 180 ECTS); kai kurių studijų trukmė - 3.5 metų (apimtis 210 ECTS). Kvalifikacijos suteikimui reikalaujama parengti mažiausiai 15 ECTS apimties savarankišką projektą, kuris turi būti pagrindinės studijų krypties. Profesinės kvalifikacijos siūlomos inžinerijos, sveikatos apsaugos, žemės ūkio, teisės, švietimo ir kt. sričių. Kvalifikacijų pavadinimai švedų kalba yra: <i>Yrkesexamen: Arbetsterapeutexamen, Audionomexamen, Biomedicinsk analytikerexamen, Brandingenjörsexamen, Dietistexamen, Fysioterapeutexamen, Förskollärarexamen, Högskoleingenjörsexamen, Optikerexamen, Ortopedingenjörsexamen, Receptarieexamen, Röntgensjuksköterskeexamen, Sjuksköterskeexamen, Sjöingenjörsexamen, Sjökaptensexamen, Socionomexamen, Studie- och yrkesvägledarexamen, Tandteknikerexamen, Grundlärarexamen, Landskapsingenjörsexamen, Skogsmästarexamen, Officersexamen</i>, kt.</p> <p>Kvalifikacijos <i>Grundlärarexamen, Ämneslärarexamen</i> gali būti pirmosios pakopos ir antrosios pakopos.</p> <p>Į šias studijas priimami įgijusieji teikiančią teisę į aukštąjį mokslą kvalifikaciją. Kvalifikacija Švedijoje teikia teisę į antrosios pakopos studijas.</p>	

Magisterexamen (teikiama po 2007 m.)	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 1 metų studijas, apimtis 60 ECTS. Mažiausiai 30 ECTS studijų, įskaitant 15 ECTS apimties savarankišką projektą, turi būti pagrindinės studijų krypties. Kvalifikacijų pavadinimai švedų kalba yra <i>Filosofie/Ekonomie/Politices/Teknologie/Teologie magisterexamen i</i> (studijų kryptis). Į studijas priimami įgijusieji bent 180 ECTS apimties pirmosios pakopos kvalifikacija.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos studijas Švedijoje, bet dėl priėmimo į doktorantūrą reikia surinkti 60 magistro lygmens (vadinamų <i>advanced</i> arba <i>second level</i>) kreditų ECTS. Minimalūs <i>Magisterexamen</i> reikalavimai yra surinkti bent 30 magistro lygmens kreditų. Kadangi minimalūs <i>Magisterexamen</i> programos reikalavimai gali netenkinti kreditų reikalavimo stojant į doktorantūrą (nors dažnai studentai renkasi visus kreditus <i>advanced</i> lygiu), tai dėl stojimo į trečiosios pakopos reikalavimų atitikimo kiekvieną kvalifikaciją reikėtų vertinti individualiai.</p> <p>Dėl iki 2007 m. reformos suteiktų <i>Magisterexamen med ämnesdjup/Magisterexamen med ämnesbredd</i> kvalifikacijų pripažinimo rekomenduojame konsultuotis su SKVC.</p>	

Konstnärlig magisterexamen	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 1 metų studijas, apimtis 60 ECTS. Mažiausiai 30 ECTS studijų, įskaitant 15 ECTS apimties savarankišką projektą, turi būti pagrindinės studijų krypties. Kvalifikacijos pavadinimas švedų kalba yra <i>Konstnärlig magisterexamen i</i> (studijų kryptis). Į studijas priimami įgijusieji bent 180 ECTS apimties pirmosios pakopos kvalifikacija.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos studijas Švedijoje, bet dėl priėmimo į doktorantūrą reikia surinkti 60 magistro lygmens (vadinamų <i>advanced</i> arba <i>second level</i>) kreditų ECTS. Minimalūs <i>Konstnärlig magisterexamen</i> reikalavimai yra surinkti bent 30 magistro lygmens kreditų. Kadangi minimalūs <i>Konstnärlig magisterexamen</i> programos reikalavimai netenkina kreditų reikalavimo stojant į doktorantūrą (nors dažnai studentai renkasi visus kreditus <i>advanced</i> lygiu), tai dėl stojimo į trečiosios pakopos reikalavimų atitikimo kiekvieną kvalifikaciją reikėtų vertinti individualiai.</p>	

Masterexamen	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 2 metų studijas, apimtis 120 ECTS. Mažiausiai 60 ECTS studijų, įskaitant ne mažiau nei 30 ECTS apimties savarankišką projektą (vieną arba du po 15 ECTS), turi būti pagrindinės studijų krypties. Kvalifikacijų pavadinimai švedų kalba yra <i>Filosofie/Ekonomie/Politices/Teknologie/Teologie masterexamen i</i> (studijų kryptis). Į studijas priimami įgijusieji bent 180 ECTS apimties pirmosios pakopos kvalifikacija.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos studijas Švedijoje.</p>	

Konstnärlig masterexamen	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios meno krypties kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 2 metų studijas, apimtis 120 ECTS. Kvalifikacijos suteikimui reikalaujama parengti mažiausiai 30 ECTS apimties savarankišką projektą, kuris turi būti pagrindinės studijų</p>	

krypties. Kvalifikacijos pavadinimas švedų kalba yra *Konstnärlig masterexamen i* (studijų kryptis). Į studijas priimami įgijusieji bent 180 ECTS apimties pirmosios pakopos kvalifikaciją ir reikalingas meno įgūdžių įrodymas.
Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos studijas Švedijoje.

<p><i>Yrkesexamen på avancerad nivå</i> (profesinės kvalifikacijos, įgytos po antrosios pakopos ar ilgojo ciklo studijų)</p>	<p>lygiavertė magistrui (jei profesinės kvalifikacijos įgytos po antrosios pakopos studijų) ar magistrui, teikiamam baigus vientisąsias studijas (jei profesinės kvalifikacijos įgytos po ilgojo ciklo studijų)</p>
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios ar ilgojo ciklo (apimančios pirmąją ir antrąją studijų pakopas) kvalifikacijos. Priklausomai nuo to skiriasi ir studijų apimtis ir trukmė. Šios kvalifikacijos dažniausiai teikiama inžinerijos, medicinos, žemės ūkio, teisės, švietimo ir kt. srityse. Jei šios studijos yra antrosios pakopos, jų trukmė yra 1 ¼ - 1 ½ metų (apimtis 75-90 ECTS), suteikiama antrosios pakopos kvalifikacija. Dažniausias stojimo reikalavimai yra tokie patys kaip stojant į pirmosios pakopos studijas. Reikalavimai savarankiško projekto parengimui antrosios pakopos diplomo kvalifikacijos suteikimui yra įvairūs, priklausomai nuo studijų. Kvalifikacija teikia teisę stoti į trečiosios pakopos studijas. Jei šios studijos apima pirmąją ir antrąją pakopas, jų trukmė yra 4.5 – 5 metų (apimtis yra 240-330 ECTS). Į šias studijas priimami įgijusieji teikiančią teisę į aukštąjį mokslą kvalifikaciją. Kvalifikacijos suteikimui reikalaujama parengti mažiausiai 30 ECTS apimties savarankišką projektą, kuris turi būti pagrindinės studijų krypties. Kvalifikacija teikia teisę stoti į trečiosios pakopos studijas. Antrosios pakopos kvalifikacijų pavadinimai švedų kalba yra: <i>Apotekarexamen, Arkitektexamen, Barnmorskeexamen, Civilekonomexamen, Civilingenjörsexamen, Juristexamen, Logopedexamen, Läkarexamen, Psykologexamen, Psykoterapeutexamen, Sjukhusfysikerexamen, Speciallärarexamen, Specialpedagogexamen, Tandläkarexamen, Agronomexamen, Hortonomexamen, Jägmästarexamen, Landskapsarkitektexamen, Veterinärexamen, kt.</i> Kvalifikacijos <i>Grundlärarexamen, Ämneslärarexamen</i> gali būti pirmosios pakopos ir antrosios pakopos. Dėl šių kvalifikacijų vertinimo aukštosios mokyklos turėtų kreiptis į SKVC. Jeigu kvalifikacija yra antrosios pakopos, tai įprastai būtų lygiavertė magistro kvalifikacijai Lietuvoje, jei apima pirmąją ir antrąją studijų pakopas – tai būtų lygiavertė magistrui, teikiamam baigus vientisąsias studijas.</p>	

TARPTAUTINIS BAKALAUREATAS

<i>International Baccalaureate Diploma</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p><i>International Baccalaureate Diploma</i> yra tarptautinė kvalifikacija, teikiama baigus 2 metų trukmės aukštojo mokslo studijoms rengiančią vidurinio ugdymo programą. Tai Tarptautinės bakalaureato organizacijos (TBO) programa, skirta asmenims, įgijusiems pagrindinį išsilavinimą.</p> <p>Asmenys, sėkmingai baigę programą, išlaikę centralizuotus egzaminus ir įgiję <i>International Baccalaureate Diploma</i> kvalifikaciją gauna TBO nustatyto pavyzdžio Tarptautinio bakalaureato diplomą <i>International Baccalaureate Diploma</i> kartu su programos baigimo rezultatų dokumentu, kuriame nurodomi akademiniai pasiekimai. Šie dokumentai yra išduodami TBO.</p> <p>Tik suteiktas Tarptautinio bakalaureato diplomą <i>International Baccalaureate Diploma</i> yra lygiavertis brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui. Jeigu programa nėra sėkmingai baigta, nėra išduodamas <i>International Baccalaureate Diploma</i>, o tik dokumentas, kuriame nurodomi pasiekti kurso rezultatai. Siekiant įsitikinti dėl pasiektų rezultatų, rekomenduotina asmens prašyti pateikti tiesioginius rezultatų išrašus, kurie asmens prašymu yra tiesiogiai TBO siunčiami pareikalavusiai institucijai ar asmeniui paviešinus savo egzaminų rezultatus Tarptautinio bakalaureato sistemoje registruotiems vartotojams.</p> <p>Daugiau informacijos apie <i>International Baccalaureate Diploma</i> kvalifikaciją, turinčias teisę siūlyti šias programas mokyklas, galima rasti TBO tinklalapyje: https://www.ibo.org/.</p>	

TURKIJA

Lise Diplomasi , kartu su stojamaisiais YGS egzaminais	Lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui, kai <ul style="list-style-type: none"> – bent vienas iš YGS egzaminų įvertinimų yra 180 arba aukštesnis ir stojama į universitetines programas; – bent vienas iš YGS egzaminų įvertinimo yra 160 arba aukštesnis ir stojama į kolegines programas; Kitais atvejais keliami papildomi reikalavimai: <ul style="list-style-type: none"> – asmens žinių ir gebėjimų patikrinimas atliktas aukštojoje mokykloje ARBA – baigtos studijos ar jų dalis ne trumpesnė kaip vieneri metai.
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrąjį ugdymą, kurio paskutiniuosius 4 metus sudaro vidurinis ugdymas. Vidurinio ugdymo programos baigimas Turkijos Respublikoje nėra siejamas su teisės į studijas įgijimu. Asmenys, siekiantys studijuoti aukštosiose mokyklose, privalo sėkmingai išlaikyti dviejų etapų centralizuotus stojamuosius egzaminus:</p> <ul style="list-style-type: none"> – YGS, kuriuo yra nustatoma, ar asmeniui bus suteikta teisė stoti į aukštąsias mokyklas; teisė įgyjama, kai YGS egzaminų įvertinimas yra 180 (į pirmosios pakopos nuolatinų studijų programas) arba 160 (į trumpojo ciklo ar nuotoliniu būdu siūlomas programas). – LYS, kuriuo yra nustatoma, ar asmuo bus priimtas į vieną iš pasirinktų programų. <p>Asmenys, įgiję <i>Lise Diplomasi</i> gauna valstybinio pavyzdžio pažymėjimą kartu su mokykloje išduodamu pažymių išrašu, kuriame nurodomi paskutiniųjų 3-4 metų akademiniai pasiekimai. <i>Lise Diplomasi</i> pažymėjimas yra išduodamas Turkijos švietimo ministerijos vardu. Egzaminų rezultatai pateikiami internete.</p>	

Lisans Diplomasi	Lygiavertė bakalaurui
<p>Ketverių metų trukmės, pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų programos siūlomos įvairiose kryptyse. Stojantieji privalo turėti <i>Lise Diplomasi</i> ar kitą jai lygiavertę kvalifikaciją, ir būti išlaikę dviejų pakopų centralizuotus stojamuosius egzaminus (LYS ir YGS). Lisans laipsnis suteikiamas baigus 4 metų trukmės pirmosios pakopos studijas (240 ECTS kreditų). Programos sudėtyje gali būti tiriamasis darbas.</p> <p>Turkijoje baigus tam tikrų pirmosios pakopos studijų kryptių programas, gali būti teikiamos specifinės kvalifikacijos, jos stojimo reikalavimais, trukme, apimtimi ir teikiamomis teisėmis nesiskiria nuo Lisans kvalifikacijų. Tai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mimar Diplomasi – ši kvalifikacija suteikiama architektams. • Mühendis Diplomasi – ši kvalifikacija suteikiama inžinieriams.	

UKRAINA

Атестат про повну загальну середню освіту (įgytas iki 1999 m.)	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui <u>tik kartu su papildomais reikalavimais</u>
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 10 metų faktinės trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir sėkmingai išlaikius baigiamuosius egzaminus mokykloje.</p> <p>10 metų trukmės programa iš esmės skiriasi nuo Lietuvos Respublikoje numatytos bendrojo ugdymo programos trukmės (12 metų). Didesnis, nei vienerių metų skirtumas bendrajame ugdyme laikomas esminiu, nes rodo žymius skirtumus tarp mokymosi rezultatų. Todėl kvalifikacija vertinama kaip teikianti teisę į aukštąjį mokslą, tik kartu su papildomais reikalavimais: baigtomis studijomis ar kitu poviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba priimančiajai institucijai nustačius, kad mokymosi metu ir (ar) papildomai neformaliu būdu įgytos žinios ar gebėjimai yra pakankami siekiamam tikslui.</p>	

Атестат про повну загальну середню освіту (įgytas 1999 m. ir vėliau)	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui.
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 11 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir sėkmingai išlaikius baigiamuosius egzaminus mokykloje. Ukrainoje teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo studijų programas.</p>	

Диплом , jei liudija baigtą vidurinio ugdymo programą (įgytas iki 1993 m.) remiantis Ukrainos teisės aktais, vėlesniu laikotarpiu tokios kvalifikacijos teikimas nenumatytas	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui <u>tik kartu su papildomais reikalavimais</u>
<p>Vidurinis išsilavinimas gali būti įgytas baigus programą, apimančią vidurinį ugdymą ir profesinį parengimą (pastarąjį rodo diplomu suteikta profesinė kvalifikacija). Į programą priimdavo su pagrindiniu išsilavinimu. Bendra programos trukmė gali būti 3-4 metai.</p> <p>Kvalifikacija gali būti suteikta ir tuo atveju, kai baigta profesinio mokymo programa nebuvo integruota su vidurinio ugdymo programa ir vidurinis išsilavinimas nebuvo įgytas. Diplome ir jo priede įprastai nenurodoma, įgytas ar ne toks išsilavinimas. Tokiu atveju vidurinį išsilavinimą galima identifikuoti pagal bendruosius vidurinio ugdymo programos dalykus.</p> <p>Vidurinis išsilavinimas įgytas baigus faktinės 10 metų trukmės bendrojo ugdymo programą (kai paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas)).</p> <p>10 metų trukmės programa iš esmės skiriasi nuo Lietuvoje numatytos bendrojo ugdymo programos trukmės (12 metų). Didesnis, nei vienerių metų skirtumas bendrajame ugdyme laikomas esminiu, nes rodo žymius skirtumus tarp mokymosi rezultatų. Todėl kvalifikacija vertinama kaip teikianti teisę į aukštąjį mokslą, tik kartu su papildomais reikalavimais: baigtomis studijomis ar kitu poviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba priimančiajai institucijai nustačius, kad mokymosi metu ir (ar) papildomai neformaliu būdu įgytos žinios ar gebėjimai yra pakankami siekiamam tikslui.</p> <p>Kvalifikacija gali būti suteikta ir tuo atveju, kai baigta programa neapėmė vidurinio ugdymo ir vidurinis išsilavinimas nebuvo įgytas. Kadangi išduodamuose dokumentuose įprastai nenurodoma, ar tokio lygmens išsilavinimas suteiktas, rekomenduojama pirmiausiai išnagrinėti diplomo priedą. Jei jame yra nurodyti pagrindiniai vidurinio ugdymo programos dalykai, laikoma, kad vidurinis išsilavinimas buvo įgytas. Dėl papildomos informacijos taip pat galima kreiptis ir į kvalifikacijos suteikėją.</p>	

Молодший спеціаліст (молодший бакалавр)	gali būti įskaityta kaip dalis studijų
<p>Kilmės šalyje trumpajam studijų ciklui priklausanti kvalifikacija. Šios studijos Ukrainoje gali būti įskaitytos kaip dalis bakalauro studijų. Įprastai stojimui reikalaujama turėti vidurinio išsilavinimo atestatą ar kitą jam lygiavertę kvalifikaciją. Įprastinė studijų trukmė 2-3 metai.</p> <p>Į kvalifikacijai skirtas studijas gali būti priimama ir pagrindinio (bazinio) vidurinio išsilavinimo pagrindu. Tokiu atveju įprasta studijų trukmė 3-4 metai.</p>	

Бакалавр	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė 3-4 metai. Teikia teisę stoti į magistro studijas. Stojimui reikalaujama turėti vidurinio išsilavinimo atestatą ar kitą jam lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Kai kurios studijų programos pagal joms numatytą paskirtį, programos struktūrą bei numatytus studijų rezultatus labiau orientuotos į profesinį parengimą (pvz., aukštojo mokslo koledžų) ir yra panašesnės į profesinį bakalaurą.</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

Спеціаліст (4-6 м. трюкмєс) (išskyrus aukštųjų karinių mokyklų bei specifinės žinybinės paskirties aukštųjų mokyklų (pvz., valstybės saugumo) suteiktas kvalifikacijas, dėl kurių reikalinga individuali rekomendacija)	priklausomai nuo paskirties ir studijų rezultatų, lygiavertė magistrui, teikiamam baigus vientisąsias studijas, ar bakalaurui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 4-6 metų trukmės (priklausomai nuo studijų programos paskirties ir sudėtingumo) studijų programas. Baigus studijas teikiama profesinė kvalifikacija (pvz., teisininko, ekonomisto, mokytojo, kt.). Kai kurios studijų programos orientuotos į pagrindinių žinių ir gebėjimų suteikimą ir yra panašiausios į bakalauro kvalifikaciją.</p> <p>Programų baigiamuosius reikalavimus įprastai sudaro baigiamieji egzaminai ir baigiamasis darbas. Stojimui reikalaujama turėti vidurinio išsilavinimo atestatą ar kitą jam lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija kilmės šalyje teikia formalią teisę stoti į mokslo laipsnio studijas – doktorantūrą (<i>докторантура</i>).</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

Спеціаліст (1-1,5 м. трюкмєс)	lygiavertė magistrui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 1-1,5 metų trukmės (priklausomai nuo studijų programos paskirties ir sudėtingumo) studijų programas. Baigus studijas teikiama profesinė kvalifikacija (pvz., teisininko, ekonomisto, mokytojo, kt.).</p> <p>Programų baigiamuosius reikalavimus įprastai sudaro baigiamieji egzaminai ir (arba) baigiamasis darbas. Stojimui reikalaujama turėti bakalauro kvalifikaciją.</p> <p>Ukrainoje kvalifikacija prilyginama 2 pakopos magistro kvalifikacijai. Kvalifikacija kilmės šalyje teikia formalią teisę stoti į mokslo laipsnio studijas – doktorantūrą (<i>докторантура</i>), imtis profesinės veiklos.</p>	

Магістр	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė 1-2 metai. Stojimui reikalaujama turėti bakalauro kvalifikaciją.</p> <p>Teikia teisę stoti į mokslo laipsnio studijas – doktorantūrą (<i>докторантура</i>), imtis profesinės veiklos.</p>	

VOKIETIJA

<i>Zeugnis der allgemeinen Hochschulreife</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui.
<p>Kvalifikacija liudijamas 2 metų vidurinio ugdymo programos (<i>Sekundarstufe II</i>) baigimas, į kurią priimami asmenys, baigę 10-11 metų bendrojo ugdymo programą ((bendra programos trukmė 12-13 metų (daugelyje Vokietijos Federacijos regionų jau pereita prie 12 metų trukmės programos). Kvalifikacija suteikiama sėkmingai baigus programą ir išlaikius regiono lygmeniu organizuojamus baigiamuosius egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į aukštąjį mokslą.</p>	

<i>Bakkalaureus/Bachelor Diplom (FH)-Grad</i>	lygiavertė bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacijos įprastai suteikiamos baigus 3 – 4 metų trukmės programą (apimtis 180, 210 arba 240 ECTS). Kvalifikacijas teikia universitetai (<i>Universitäten</i>), menų ir muzikos aukštosios mokyklos (<i>Kunst- und Musikhochschulen</i>) ir profesinės aukštosios mokyklos (<i>Fachhochschulen (FH)</i>).</p> <p>Profesinėse aukštosiose mokyklose suteikiamos <i>Diplom (FH)</i> kvalifikacijos nereikėtų paisyti su universitetų suteikiama <i>Diplom</i> kvalifikacija, nes neteikia tų pačių teisių. Kai kuriuose regionuose (bet ne visuose) išduodamuose profesinių aukštųjų mokyklų diplomuose prie kvalifikacijos pavadinimo yra papildomai įrašomos raidės “FH”.</p> <p>Neuniversitetinio aukštojo mokslo sektoriui priklausančios kvalifikacijos savo paskirtimi įprastai yra orientuotos į parengimą profesinei veiklai. Bet šios kvalifikacijos pripažįstamos lygiavertėmis bakalauro kvalifikacijai Lietuvoje remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarime dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų ir mokslo laipsnių lygiavertiškumo pripažinimo nustatytais kvalifikacijų atitikmenimis.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į antrosios pakopos aukštojo mokslo programas.</p>	

<i>Magister Artium Diplom-Grad Staatsprüfung</i>	lygiavertė magistrui, baigus vientisąsias studijas
<p>Kvalifikacijos teikiamos baigus integruotas (ilgojo ciklo) programas (suteikiamos <i>Diplom-Grad</i> arba <i>Magister Artium</i> kvalifikacijos, arba programos baigiamos valstybiniais egzaminais <i>Staatsprüfung</i>).</p> <p>Nominali studijų trukmė – apie 9 semestrus. Studijų programą įprastai sudaro du etapai – pirmasis (<i>Grundstudium</i>, 2 metų trukmės) ir antrasis (<i>Hauptstudium</i>, 2 metų trukmės) bei laiko tarpas, skirtas pasirengti egzaminams. Baigus programas suteikiamos šios kvalifikacijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u><i>Magister</i></u>. Ši kvalifikacija teikiama baigus humanitarinių arba socialinių mokslų studijas (retai gamtos mokslų studijas); studijuojami du pagrindiniai (<i>major</i>) studijų dalykai arba vienas pagrindinis ir du papildomi (<i>minor</i>), - <u><i>Diplom</i></u>. Ši kvalifikacija teikiama baigusiems gamtos arba socialinių mokslų studijų programas, studijuojamas vienas dalykas, - <u><i>Staatsprüfung</i></u> (valstybiniai egzaminai). Ši kvalifikacija įprastai teikiama baigusiems teisės, mokytojų rengimo, medicinos, farmacijos studijų programas, kurios baigiamos sėkmingai išlaikius valstybinius egzaminus <i>Erste Staatsprüfung</i>. <p>Šios trys kvalifikacijos (<i>Diplom</i>, <i>Magister Artium</i> ir <i>Staatsprüfung</i>) yra lygiavertės akademinė prasme ir teikia teisę į trečiosios pakopos – <i>Doktor</i> programas.</p>	

Master/Magister	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 1 – 2 metų trukmės programą (apimtis – 60, 90 arba 120 ECTS), į kurią priimami įgijusieji pirmosios pakopos kvalifikacijos. Kvalifikaciją teikia universitetai, menų ir muzikos aukštosios mokyklos ir profesinės aukštosios mokyklos.</p> <p>Magistro programos pagal profilį (aukštosios mokyklos apibrėžia profilį kiekvienai programai) yra skirstomos į daugiau orientuotas parengimui profesinei veiklai ir į daugiau orientuotas tiriamajai veiklai. Programų baigiamuosius reikalavimus įprastai sudaro baigiamasis darbas (<i>thesis</i>).</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos – <i>Doktor</i> programas.</p>	
